

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Rezervy – účetní a daňové pojetí

Vypracoval: Klára Vocílková
Vedoucí práce: Ing. Miroslava Vlčková, Ph.D.

České Budějovice 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou- elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Sezimově Ústí dne 15. 4. 2015

Klára Vocílková

Poděkování

Děkuji vedoucí bakalářské práce paní Ing. Miroslavě Vlčkové za ochotu a pomoc při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat ekonomickému oddělení společnosti COMETTPLUS s. r. o. za spolupráci.

OBSAH

1	ÚVOD	2
2	PRÁVNÍ VYMEZENÍ REZERV V ÚČETNÍ JEDNOTCE	3
3	CHARAKTERISTIKA A ČLENĚNÍ REZERV	4
3.1	ÚČETNÍ ZÁSADY PRO TVORBU REZERV	4
3.2	OCEŇOVÁNÍ REZERV	5
3.3	ČLENĚNÍ REZERV	6
3.3.1	<i>Zákonné (daňové) rezervy</i>	6
3.3.2	<i>Účetní rezervy</i>	9
4	VYKAZOVÁNÍ REZERV V ÚČETNICTVÍ PODLE ČESKÉ ÚČETNÍ LEGISLATIVY	12
4.1	POSTUP TVORBY A POUŽITÍ REZERV	12
4.2	VYKAZOVÁNÍ REZERV V RÁMCI ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	16
4.3	DOPAD REZERV NA VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	17
5	VYMEZENÍ REZERV PODLE IAS/IFRS	20
5.1	IAS/IFRS	20
5.2	IAS 37 – REZERVY, PODMÍNĚNÉ ZÁVAZKY A PODMÍNĚNÁ AKTIVA	21
5.3	POUŽITÍ REZERV	21
5.4	ZAUČTOVÁNÍ A OCENĚNÍ REZERV	22
5.4.1	<i>Oceňování rezerv</i>	22
5.4.2	<i>Účtování rezerv</i>	24
5.5	SROVNÁNÍ REZERV DLE ČESKÉ ÚČETNÍ LEGISLATIVY A IFRS	24
6	METODIKA	26
7	CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI COMETT PLUS S. R. O.	29
7.1	ZÁKLADNÍ INFORMACE	29
7.2	EKONOMICKÁ A FINANČNÍ SITUACE PODNIKU V LETECH 2009–2013	30
8	ANALÝZA REZERV VE SPOLEČNOSTI COMETT PLUS V JEDNOTLIVÝCH LETECH (2009 – 2013)	34
9	NÁVRHY REZERV A JEJICH DOPAD NA VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	36
9.1	NAVRHOVANÉ REZERVY	36
9.2	DOPAD NAVRHOVANÝCH REZERV NA VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI A DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB	40
9.2.1	<i>Finanční ukazatele po zaúčtování navrhovaných rezerv</i>	49
9.2.2	<i>Porovnání rezervy na opravu hmotného majetku dle českých účetních standardů a IFRS</i>	51
9.3	ZHODNOCENÍ VHODNOSTI NAVRHOVANÝCH REZERV	53
10	ZÁVĚR	55
11	SUMMARY	57
12	SEZNAM LITERATURY	58
SEZNAM TABULEK A SCHÉMAT		

1 Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku rezerv z účetního a daňového hlediska. Práce by měla poskytnout ucelený pohled na tuto oblast. Z tohoto důvodu se bude zaměřovat na rezervy podle českých účetních předpisů, ale také na jejich vymezení podle mezinárodních účetních standardů IFRS.

Cílem práce je analyzovat rezervy a zhodnotit účtování a vykazování rezerv ve vybrané účetní jednotce. Dále také vypracovat návrhy možných rezerv pro účetní jednotku a vyhodnotit jejich dopad na výsledek hospodaření.

Rezervy jsou nejen nástrojem, kterým se podniky připravují na budoucí výdaje, ale napomáhají také k plnění podmínky věrného a poctivého zobrazování skutečnosti v účetnictví. Dalším aspektem, který ovlivňuje podnikatele při rozhodování, zda vytvářet rezervy je, že rezervy ovlivňují výši vykazovaného výsledku hospodaření.

Pomocí rezerv také podnik realizuje zásadu opatrnosti a další účetní zásady. Touto problematikou se bude bakalářská práce zabývat na začátku teoretické části. Tato část se bude také zabývat oceňováním rezerv a jejich členěním.

V další kapitole mé práce bude popsána tvorba a vykazování rezerv v účetnictví a také možný dopad na výsledek hospodaření.

Poslední teoretická část práce se bude zabývat rezervami podle International Financial Reporting Standards (IFRS) neboli Mezinárodními standardy účetního výkaznictví, konkrétně standardem IAS 37, který upravuje oblast rezerv.

Druhá polovina bakalářské práce bude praktická a bude založena na poznatcích získaných z teoretické části. Praktická část bude analyzovat rezervy vybrané účetní jednotky. Touto jednotkou bude společnost s ručením omezeným COMETT PLUS, která má sídlo v Táboře. Nejdříve bude stručně představena firma a její finanční situaci. Ve druhé části budou zkoumány rezervy, které tato společnost vytvářela v jednotlivých vybraných letech. Dále budou navrženy nové možnosti tvorby rezerv pro tuto společnost a jejich dopad na výsledek hospodaření a daňový základ.

2 Právní vymezení rezerv v účetní jednotce

Rezervy jsou upravovány celou řadou zákonů a právních předpisů.

V České republice upravuje problematiku rezerv především zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Zákon o účetnictví), a zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Zákon o rezervách).

Dalšími právními předpisy upravující rezervy jsou:

- České účetní standardy pro podnikatele 004 – Rezervy (dále jen České účetní standardy pro podnikatele)
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví (dále jen Vyhláška)
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen Zákon o daních z příjmů)

V současné době je nutné zmínit také právní předpis, který se stále více promítá do české legislativy a to Mezinárodní standardy finančního výkaznictví IAS/IFRS. Konkrétně rezervám se věnuje standard IAS 37.

3 Charakteristika a členění rezerv

Podle § 57 Vyhlášky jsou rezervy určeny k:

„Pokrytí budoucích závazků nebo výdajů, u nichž je znám účel, je pravděpodobné, že nastanou, avšak zpravidla není jistá částka nebo datum, k němuž vzniknou.“ (Vyhláška č. 500/2002 Sb.).

Podnikatelé tedy rezervy vytvářejí a používají na budoucí výdaje, rizika nebo ztráty, které očekávají, avšak neznají jejich přesné vymezení (Vyhláška č. 500/2002 Sb.).

V mezinárodních účetních standardech najdeme definice, které se od české legislativy mírně liší. Konkrétně IAS 37 definuje rezervy jako:

„Závazek s nejistým časovým rozvrhem a výší.“ (Mezinárodní účetní standard IAS 37)

Podle směrnice evropského parlamentu a rady 2013/34/EU jsou rezervy určeny k pokrytí závazků, jejichž povaha je jasně definována a u nichž je k rozvahovému dni buď pravděpodobné, že nastanou, nebo jisté, že nastanou, ale není jistá jejich výše nebo datum, ke kterému vzniknou (Mezinárodní účetní standard IAS 37).

3.1 Účetní zásady pro tvorbu rezerv

Oblast rezerv se také promítá v základních zásadách vedení účetnictví, které slouží k věrnému zobrazení skutečností v účetní jednotce.

Rezervy, společně s opravnými položkami a odpisy, jsou nástrojem **zásady opatrnosti** v účetní jednotce. Zásadu opatrnosti, společně s dalšími účetními zásadami, je nutné dodržovat při vedení účetnictví, aby bylo dosaženo hlavních cílů účetnictví. Podle této zásady by účetní jednotky neměly podhodnocovat své závazky a náklady a naopak nadhodnocovat majetek a výnosy. Opatrnost podnikatelů se projevuje především snahou odhadnout budoucí jevy a přihlídnout k možným rizikům a ztrátám, a pomocí rezerv se účetní jednotka snaží těmto rizikům nebo ztrátám předcházet. Zákon o účetnictví definuje zásadu opatrnosti v § 25, odst. 3:

„Účetní jednotky při oceňování ke konci rozvahového dne zahrnují jen zisky, které byly dosaženy, a berou v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se

týkají majetku a závazků a jsou jim známy do okamžiku sestavení účetní závěrky, jakož i všechna snížení hodnoty bez ohledu na to, zda je výsledkem hospodaření účetního období zisk nebo ztráta.“ (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Další významnou zásadou vztahující se k rezervám je **zásada nepřetržitého trvání podniku**. Tato zásada dle Zákonu o účetnictví předpokládá, že bude účetní jednotka nepřetržitě pokračovat ve své činnosti a že v dohledné době nenastane žádná skutečnost, která by omezovala nebo zabraňovala účetní jednotce pokračovat ve své činnosti. Pokud nastane skutečnost omezující účetní jednotku ve své podnikatelské činnosti, je povinna informovat o použití odpovídajících metod v příloze účetní závěrky (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví).

Zásada akruálního principu je další účetní zásadou, ve které hrají rezervy roli. Akruální princip ukládá účetní jednotce vykazovat skutečnosti v období, se kterým věcně i časově souvisejí, bez ohledu na to, zda nastal příjem či výdaj peněžních prostředků. Rezervy s tímto principem souvisejí tak, že v případě zjištění existujícího závazku, o kterém doposud nebylo účtováno, je možno použít právě rezervy. Podnik vytváří rezervu, například na záruční opravy, ve stejném období, ve kterém své výrobky prodá (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví).

3.2 Oceňování rezerv

Z definice rezerv vyplývá, že při oceňování není známa jejich přesná částka, a proto je nutné ji odhadnout. Výše rezervy, v nejlepším případě určena kvalifikovaným odhadem nebo stanovena znaleckým posudkem, by měla přihlížet na budoucí očekávání, ale i na minulé události a měla by být stanovena také na základě zkušeností s podobnými případy. Měla by představovat co nejlepší odhad veškerých výdajů, na které je daná konkrétní rezerva určena. Rezervu může účetní jednotka stanovit pevnou částkou, nebo procentem určité hodnoty (Vodáková, 2010; Sládková & kol., 2009).

Záleží však také na druhu rezervy a na době mezi vytvořením rezervy a jejím užitím. Čím je tato doba delší, tím těžší je určit její odhad, a to také z důvodu vlivu časové hodnoty peněz. Pokud by měl být dopad časové hodnoty peněz na ocenění významný, lze rezervy diskontovat.

Oceňování rezerv patří mezi velmi složitou problematiku a účetní jednotky by měli klást důraz na co nejlepší a nejdůkladnější odhad (Vodáková, 2010; Sládková & kol., 2009).

3.3 Členění rezerv

Rezervy se dají členit podle různých hledisek. Tím nejznámějším a nejpoužívanějším je dělení podle toho, zda jsou upravovány zákonem na:

- Zákonné (nebo také daňové)
- Účetní

Další možné členění dle § 16 Vyhlášky je podle toho, jak jsou vymezeny v pasívech rozvahy:

- rezervy podle zvláštních právních předpisů,
- rezerva na důchody a podobné závazky,
- rezerva na daň z příjmů,
- ostatní rezervy.

Rezervy lze také členit podle činností podniku:

- rezervy v provozní činnosti,
- rezervy ve finanční činnosti,
- rezervy v mimořádné činnosti (Chalupa & kol., 2014).

3.3.1 Zákonné (daňové) rezervy

Rezervy, které jsou upravovány zvláštním právním předpisem a jsou zahrnuty v zákoně o daních z příjmů jako položka snižující základ daně. Zákon o rezervách vymezuje tyto skupiny zákonných rezerv:

Rezervy bankovní

Banky mohou vytvářet ve zdaňovacím období rezervy na poskytnuté bankovní záruky za úvěry. Tato rezerva tedy slouží ke krytí případných ztrát, které souvisejí s realizací bankovních záruk za úvěry.

Rezervy na poskytnuté bankovní záruky za úvěry poskytnuté bankami mohou tvořit maximálně 2 % z průměrného stavu poskytnutých bankovních záruk za úvěry (Pelc, 2008; Marková, 2014).

Rezervy v pojišťovnictví

Pro zjištění základu daně z příjmů za účetní období, za které je podáváno daňové přiznání, se z rezerv v pojišťovnictví podle zákona upravujícího pojišťovnictví uznává tvorba rezerv, která je výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a to:

- Z technických rezerv na neživotní pojištění – pokud je provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více pojistných odvětví neživotních pojištění, vytváří pojišťovna následující technické rezervy
  - rezervy na nezasloužené pojistné,
  - rezervy na pojistná plnění,
  - rezervy na prémie a slevy,
  - vyrovnávací rezervy,
  - rezervy pojistného neživotních pojištění,
  - rezervy na splnění závazků z ručení za závazky České kanceláře pojistitelů podle zákona upravujícího pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.
- Z technických rezerv na životní pojištění – k plnění závazků z provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, které jsou pravděpodobné nebo jisté, ale u kterých není jistá jejich výše nebo okamžik, ke kterému vzniknou, jsou pojišťovny povinny vytvářet technické rezervy. Pokud je provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více pojistných odvětví životních pojištění, vytváří pojišťovny tyto rezervy:
  - rezervy na nezasloužené pojistné,
  - rezervy na pojistné plnění,
  - rezervy pojistného životních pojištění,
  - rezervy na prémie a slevy,
  - rezervy životních pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník,
  - rezervy na splnění závazků z použité technické úrokové míry a ostatních početních parametrů,
  - rezervy pojistného neživotních pojištění (Pelc, 2008; Marková, 2014).

Rezervy na opravy hmotného majetku

Tuto rezervu lze vytvářet pouze na opravu hmotného majetku, který má dobu daňového odpisování pět a více let. Jedná se tedy o majetek zařazený do 2. až 6. odpisové skupiny.

Rezervu na opravu hmotného majetku mohou vytvářet pouze poplatníci, kteří používají majetek k dosahování zdanitelných příjmů a splňují jednu z podmínek uvedených v § 7 zákona o rezervách.

Rezervu mohou tvořit účetní jednotky, které mají k danému hmotnému majetku vlastnické právo, nebo pachtýři hmotného majetku na základě smlouvy o pachtu obchodního závodu, pokud je pachtýř k opravám pronajatého majetku smluvně písemně zavázán (Pelc, 2008; Marková, 2014; Chalupa, 2014).

Dále může daňový subjekt procházející reorganizací nebo oddlužením, za podmínek a parametrů stanovených zákonem o rezervách, tvořit rezervu i v průběhu insolvenčního řízení, a to za účelem reprodukce vlastních podnikatelských zdrojů.

Rezerva na opravy dlouhodobého majetku nesmí být vytvářena pouze jedno zdaňovací období. V následující tabulce je uvedena maximální doba tvorby rezervy (Pelc, 2008; Marková, 2014; Chalupa, 2014).

Tabulka 1: Maximální doba tvorby rezervy na opravu hmotného majetku

ZATŘÍDĚNÍ MAJETKU DO ODPI- SOVÉ SKUPINY	MAXIMÁLNÍ DOBA TVORBY RE- ZERVY NA OPRAVU
2. odpisová skupina	3 zdaňovací období
3. odpisová skupina	6 zdaňovacích období
4. odpisová skupina	8 zdaňovacích období
5. a 6. odpisová skupina	10 zdaňovacích období

Zdroj: Chalupa, (2014)

Technické zhodnocení se podle zákona o rezervách nepovažuje za opravy, a proto na něj nelze tvořit rezervu (Pelc, 2008; Marková, 2014; Chalupa, 2014).

Rezervy na pěstební činnost

Dalším druhem rezervy, jejíž tvorbu upravuje zákon o rezervách, je rezerva na pěstební činnost. Pěstební činností se dle zákona rozumí:

- obnova lesa a veškeré výchovné činnosti prováděné v porostech do 40 let jejich věku,
- ochrana lesa,
- a opatření k obnově porostů s nevhodnou nebo náhradní dřevinou skladbou.

Rezervu mohou vytvářet daňové subjekty, které jsou dle zvláštního předpisu povinny provádět obnovu, ochranu a výchovu lesních porostů. Fyzické osoby mohou rezervu na pěstební činnost vytvářet, pouze pokud mají příjmy z lesního hospodářství a příslušné živnostenské oprávnění.

Výši této rezervy si poplatník stanoví sám v rozpočtu nákladů na pěstební činnost. Rezerva se čerpá při realizaci prací pěstební činnosti (Pelc, 2008; Marková, 2014).

Ostatní rezervy

Mezi ostatní rezervy patří rezervy na odbahnění rybníka, rezerva finančních prostředků na sanaci pozemků dotčených těžbou, rezerva na vypořádání důlních škod a rezervy, u nichž zvláštní zákon uvede, že jde o výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Rezervou na odbahnění rybníka se rozumí odstraňování nánosů ze dna rybníka (Pelc, 2008; Marková, 2014).

3.3.2 Účetní rezervy

Zákon o účetnictví vymezuje tyto skupiny účetních rezerv:

- rezervy na rizika a ztráty,
- rezervy na daň z příjmů,
- rezervy na důchody a podobné závazky,
- rezervy na restrukturalizaci,
- technické rezervy nebo jiné rezervy podle zvláštních právních předpisů.

Rezervy na rizika nebo ztráty z podnikání

Rezervy na rizika a ztráty vytvářejí účetní jednotky v okamžiku, kdy na základě současných skutečností lze předpovědět budoucí rizika nebo ztráty z podnikání. To znamená, že pokud je dané riziko nebo ztráta reálné a pravděpodobné vzhledem k okolnostem a poznatkům známým ke dni tvorby rezervy. Pokud se jedná o předpokládaná rizika nebo ztráty, které jsou velmi nejisté, nevytváří se rezervy, ale pouze se tyto skutečnosti uvedou v podrozvaze nebo příloze k účetní závěrce s případným odhadem ztráty. Účetní jednotka vytváří rezervy jednotlivě a konkrétně na určitý případ budoucích rizik nebo ztrát. Není možné vytvářet obecné neidentifikovatelné rezervy. Rezervy na opravu a rizika se oceňují především podle současných a minulých skutečností, od kterých lze odhadnout výši této rezervy. Odhad se nejčastěji stanovuje procentem z příslušné částky (Ryneš, 2014).

Rezerva na daň z příjmů

Tento druh rezervy se vytváří, pokud účetní jednotka sestavuje účetní závěrku před sestavením řádného daňového přiznání a daňovou povinnost může pouze odhadovat. V následujícím účetním období účetní jednotka rezervu zruší a vyúčtuje zjištěnou daňovou povinnost z řádného daňového přiznání k dani z příjmů. Tvorba rezervy je daňově neuznatelným nákladem, jelikož nesplňuje podmínku daňové uznatelnosti, která udává, že daňové uznatelným nákladem je takový náklad, který je výdajem na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Rezervu není možno použít pro vyúčtování ostatních daní, pouze na daň z příjmů (Ryneš, 2014).

Rezerva na důchody a podobné závazky

Výše a tvorba těchto rezerv jsou stanoveny smlouvou nebo právním předpisem. Vykazují se v případě, kdy účetní jednotka vytváří rezervu na základě povinnosti vyplácet zaměstnancům důchody nebo podobné požitky (Ryneš, 2014).

Rezerva na restrukturalizaci

Restrukturalizace podniku je proces, při kterém dochází ke snaze zachránit ekonomickou podstatu účetní jednotky a zlepšit její celkový chod. Cílem je také zvyšování zisků podniku. Restrukturalizací dochází ke změně předmětu činnosti účetní jednotky nebo změně způsobu, jakým je činnosti účetní jednotky prováděna. Obvykle zahrnuje buď přemístění podnikatelských aktivit do jiné oblasti, popřípadě uzavření provozu, anebo utlumení, popřípadě ukončení části podnikatelských aktivit (Ryneš, 2014).

Rezerva na restrukturalizaci se vytváří na základě schváleného programu restrukturalizace. Rezervu je možné vytvářet a následně čerpat pouze na náklady, které jsou nezbytně nutné k uskutečnění restrukturalizace a nesouvisejí s dalšími aktivitami účetní jednotky. Nelze vytvářet tuto rezervu na náklady na přeškolení nebo přemístění zaměstnanců, kteří zůstávají v zaměstnaneckém poměru a také na náklady na marketing podniku.

Restrukturalizace se v účetnictví považuje za mimořádnou účetní událost (Ryneš, 2014).

4 Vykazování rezerv v účetnictví podle české účetní legislativy

Rezervy jsou v účetnictví zachycovány v pasivech jako položka cizího kapitálu. Považují se za cizí zdroj, jelikož vyjadřují potencionální závazek vůči třetím osobám, například vůči odběratelům výrobků z důvodů záručních oprav. Dalším důvodem proč se řadí rezervy mezi cizí zdroje je předpokládané vynaložení výdajů v budoucích obdobích, například opravy dlouhodobého hmotného majetku (Ryneš, 2014).

I přes to, že jsou rezervy považovány za cizí zdroj, nevykazují se v účetnictví do závazků. Ve skutečnosti totiž v okamžiku jejich vzniku a tvorbě neexistuje žádný dluh vůči třetím osobám (Ryneš, 2014).

Účetní jednotka má možnost sama se rozhodnout, zda bude o tvorbě rezerv účtovat v průběhu účetního období, nebo až při uzavírání účetních knih. Toto rozhodnutí by měla zahrnout do vnitřních účetních předpisů podniku a v případě zákonných rezerv by se měla řídit zákonnými předpisy (Ryneš, 2014).

4.1 Postup tvorby a použití rezerv

Účtování o rezervách je v Českých účetních standardech vymezeno především v § 57 Vyhlášky a v Českém účetním standardu 004 – Rezervy.

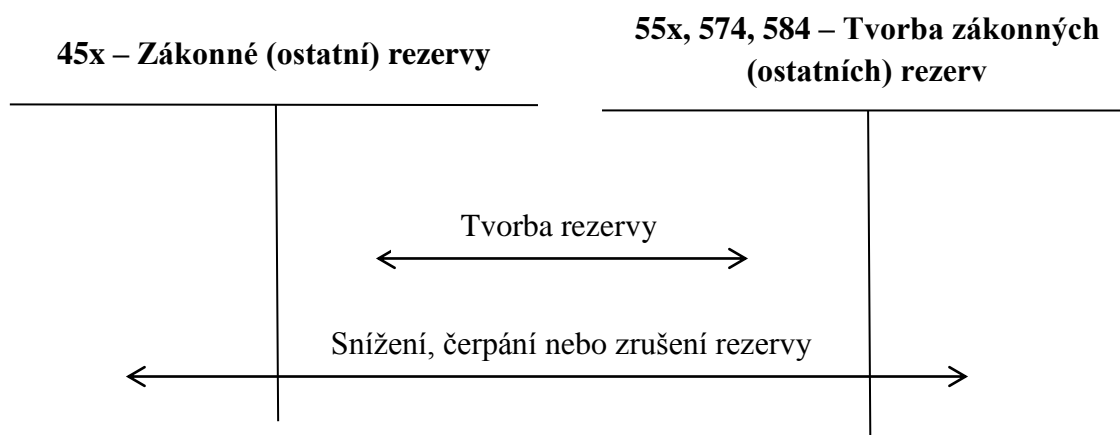
§ 57 Vyhlášky určuje postup tvorby a použití rezerv. Rezervy se vytváří na pokrytí budoucích závazků a účtují se na vrub nákladů. Následné použití, snížení nebo zrušení rezervy se účtuje ve prospěch nákladů. Další odstavce § 57 určují, že zůstatky rezerv na konci účetního období se převádí do účetního období, které následuje. Rezervy nesmějí vykazovat aktivní zůstatek a není možné je použít k upravení výše ocenění aktiv (Vyhláška č. 500/2002 Sb).

Český účetní standard 004 – Rezervy detailněji určuje postup účtování o rezervách. Udává, že tvorba a navýšení rezerv se vždy zachycuje na stranu DAL účtů účtové skupiny 45 – *Rezervy*, konkrétně se jedná o účty 451 – *Zákonné rezervy* a 459 – *Ostatní rezervy*. Souvztažně na stranu MÁ DÁTI se poté zaúčtuje příslušný účet nákladů podle činnosti, ve které se rezerva vyazuje. Rezervy rozlišujeme v provozní, finanční a mimořádné činnosti. Snížení, čerpání nebo zrušení rezerv se poté vyazuje jako snížení

příslušného nákladového účtu na stranu DAL se souvztažným zápisem účtů účtové skupiny 45 na stranu MÁ DÁTI (České účetní standardy pro podnikatele 004)

- Pro rezervy, které se týkají provozní činnosti, používáme účty účtové skupiny 55 – *Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky provozních nákladů*:
  - Účet 552 – *Tvorba a zúčtování zákonných rezerv*
  - Účet 554 – *Tvorba a zúčtování ostatních rezerv*
- U rezerv, které se týkají finanční činnosti, se použijí účty účtové skupiny 57 – *Rezervy a opravné položky finančních nákladů*:
  - Účet 574 – *Tvorba a zúčtování finančních rezerv*
- V mimořádné činnosti se rezervy vykazují v účtové skupině 58 – *Mimořádné náklady*. O mimořádnou činnost se jedná v případě účtování rezervy na restrukturalizaci.
  - Účet 584 – *Tvorba a zúčtování mimořádných rezerv*
- V případě rezervy na daň z příjmů se použije účet účtové skupiny 59 – *Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů*:
  - Účet 599 – *Tvorba rezervy na daň z příjmů* (Bobek, M., 2012)

Schéma 1: Tvorba a rozpuštění rezerv podle zvláštních právních předpisů a ostatních rezerv:

Zdroj: vlastní zpracování

Účetní případy při tvorbě rezervy na daň z příjmů

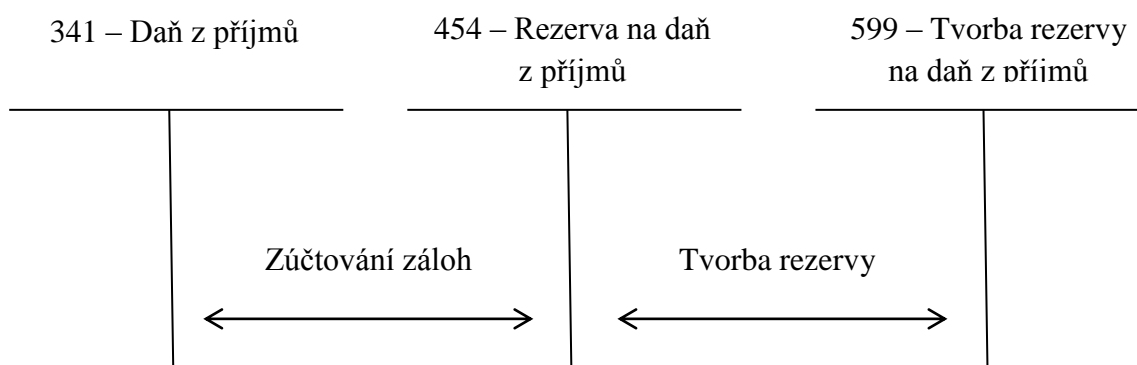
Rezerva na daň z příjmů je vytvářena, pokud vyhotovení účetní závěrky předchází zpracování přiznání k dani z příjmů. Rezerva na splatnou daň z příjmů je jako ostatní rezervy vytvářena odhadovanou částkou. Pro účel tvorby a rozpuštění rezervy na daň z příjmů se používá účet 599 – *Tvorba rezervy na daň z příjmů*. Tento účet se ve výkazu zisku a ztrát objeví ve stejných řádcích, jako kdyby účetní jednotka účtovala o dani z příjmů běžným způsobem bez tvorby rezervy. Kdyby se rezerva na daň z příjmů účtovala a vykazovala ve stejných řádcích jako zákonné a ostatní rezervy, došlo by ve výkazu ke špatnému závěru, který by říkal, že účetní jednotce nevzniká v daném zdaňovacím období žádná daňová povinnost (Líbal, 2012).

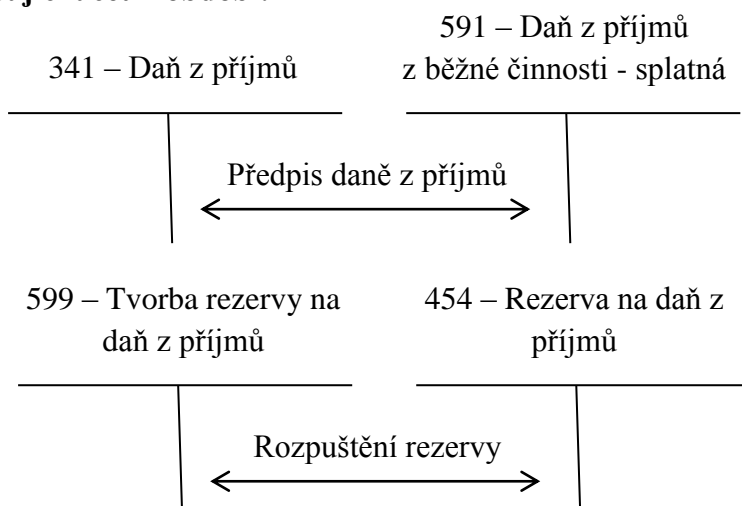
Účetní jednotka bude v souvislosti s rezervou na daň z příjmů účtovat následující účetní případy:

- Odhadovaná výše splatné daně z příjmů bude zaúčtována v účetní uzávěrce na konci běžného účetního období jako zvýšení nákladu 599 – *Tvorba rezervy na daň z příjmů* na stranu MD souvztažně s účtem 454 – *Rezerva na daň z příjmů* na stranu DAL.
- Pokud účetní jednotka v průběhu roku účtovala o zálohách na daň z příjmů, zaúčtuje zúčtování záloh s rezervou.
- Ve chvíli, kdy má následující účetní období účetní jednotka k dispozici přiznání k dani z příjmů za předcházející účetní období, zaúčtuje nejprve běžným způsobem předpis daně z příjmů a následně provede rozpuštění rezervy na daň z příjmů (Líbal, 2012).

Schéma 2: Tvorba rezervy na daň z příjmů

Běžné účetní období:

Následující účetní období:

Zdroj: Líbal, (2012), vlastní zpracování

Příklad 1 - Vytvoření rezervy na opravu dlouhodobého majetku

Účetní jednotka se chystá v dohledné době opravovat budovu skladu. V roce 2010 se rozhodla vytvářet rezervu na dlouhodobý hmotný majetek. Celková výše rezervy byla odhadnuta na 1 200 000 Kč a oprava bude provedena v roce 2014. Každý rok bude tvořena rezerva ve výši 300 000 Kč. Účetní jednotka bude provádět následující účetní operace týkající se rezerv:

Tabulka 2: Příklad 1

Číslo	Účetní případ	Částka Kč	MD	DAL
1.	Tvorba rezervy na opravu DM v roce 2010	300 000	552	451
2.	Tvorba rezervy na opravu DM v roce 2011	300 000	552	451
3.	Tvorba rezervy na opravu DM v roce 2012	300 000	552	451
4.	Tvorba rezervy na opravu DM v roce 2013	300 000	552	451
5.	Faktura od dodavatele za provedenou opravu v roce 2014	1 150 000	511	321
6.	Čerpání vytvořené rezervy v roce 2014	1 150 000	451	552
7.	Rozpuštění nevyčerpané rezervy v roce 2014	50 000	451	552

Zdroj: vlastní zpracování

V praktickém příkladu můžeme vidět, že rezerva na opravu budovy skladu byla vytvářena po dobu 4 let. Tato rezerva patří mezi zákonné rezervy, konkrétně mezi rezervy na opravy hmotného majetku. Proto byly pro zaúčtování tvorby rezervy v jednotlivých letech použity účty 552 - Tvorba a zúčtování zákonných rezerv a 451 – zákonné rezervy. V roce 2014 byla přijata faktura na částku menší, než byla částka vytvořené rezervy, a proto došlo kromě čerpání rezervy také k rozpuštění zbývající částky. Pro zaúčtování faktury byly použity účty 511 – Opravy a udržování a 321 – Dodavatele.

4.2 Vykazování rezerv v rámci účetní závěrky

Jak již bylo zmíněno, rezervy patří do cizích zdrojů a jsou dlouhodobými závazky. Dále také bylo názorně ukázáno, že rezervy ovlivňují velikost nákladů a tudíž zasahují do výše hospodářského výsledku. Rezervy jsou tedy součástí dokumentů účetní závěrky a vyskytují se v Rozvaze, Výkazu zisku a ztrát a mohou se objevit také v příloze účetní závěrky a výkazu Cash flow. Tyto dokumenty poskytují informace o majetku účetní jednotky a zdrojích jeho krytí, o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření (Bobek, 2012).

Rozvaha

V rozvaze najdeme rezervy mezi pasivy. Podle přílohy 1 *Vyhlášky* jsou rezervy vykazovány v části B. Cizí zdroje jako položka B. I. Rezervy. Vyhláška dále rezervy člení na:

- B. I. 1. – Rezervy podle zvláštních právních předpisů
- B. I. 2. – Rezerva na důchody a podobné závazky
- B. I. 3. – Rezerva na daň z příjmů
- B. I. 4. – Ostatní rezervy

Členění rezerv v rozvaze rozděluje rezervy na daňově uznatelné (skupina B. I. 1.) a rezervy daňově neuznatelné (skupina B. I. 4.). Ostatní skupiny jsou tzv. specifické rezervy (Vyhláška č. 500/2002 Sb.).

Výkaz zisku a ztráty

Ve výkazu zisku a ztráty v druhovém členění jsou rezervy zachyceny v provozní činnosti pod položkou G – *Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období* a ve finanční činnosti pod položkou M – *Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti*. Výše této položky je dána rozdílem mezi počátečním a konečným stavem rezerv. Rezerva na daň z příjmů je vykázána ve stejné položce jako daň z příjmů splatná, tedy v položce Q. 1. *Daň z příjmů za běžnou činnost – splatná*. Mimořádné rezervy jsou zahrnuty v položce R. *Mimořádné náklady*.

Ve výkazu zisku a ztrát členěného účelově jsou provozní rezervy začleněny mezi jiné provozní náklady a finanční a ostatní rezervy jsou ve stejné položce jako u druhového členění (Randáková, 2007; Bobek, 2012).

Příloha

V příloze účetní závěrky by měly být zachyceny bližší informace o rezervách, například na jak dlouho je rezerva vytvářena, rozpis jednotlivých rezerv a další významné údaje (Randáková, 2007; Bobek, 2012).

Cash flow

V případě, že účetní jednotka sestavuje výkaz Cash flow (výkaz o peněžních tocích) nepřímou metodou, jsou zde také zachyceny rezervy. Vykazují se v úpravách o nepeněžní operace, konkrétně v položce A. I. 2. *Změna stavu opravných položek a rezerv* (Randáková, 2007; Bobek, 2012).

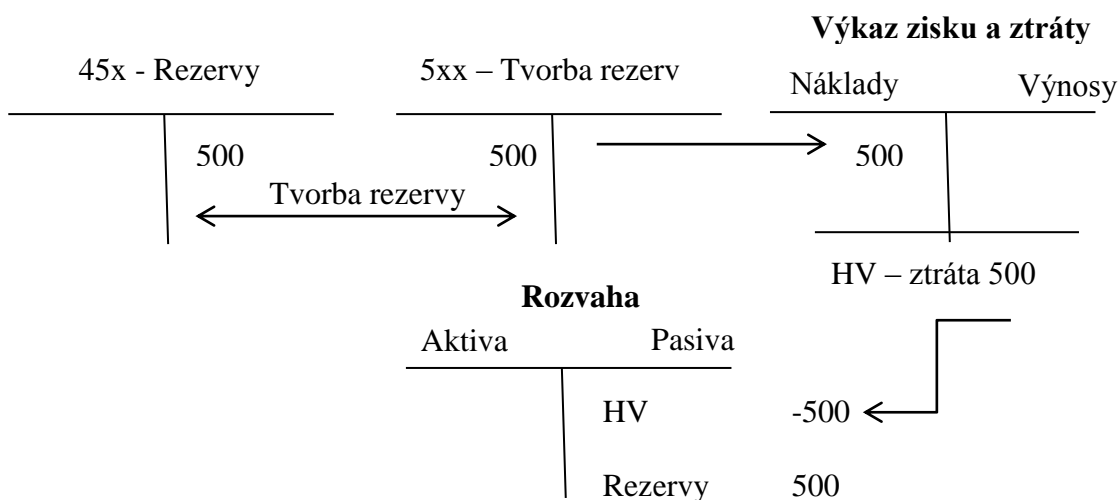
4.3 Dopad rezerv na výsledek hospodaření

Při tvorbě a rozpouštění rezervy dochází k zvyšování, respektive snižování nákladů. Proto mají rezervy dopad na výsledek hospodaření. V případě tvorby rezervy se jedná o navýšení nákladu, tudíž snížení výsledku hospodaření, v případě čerpání nebo zrušení rezervy dochází ke snižování nákladů, a tedy ke zvyšování výsledku hospodaření.

Tvorba rezervy a její dopad na výsledek hospodaření

Následující schéma zobrazuje dopad tvorby rezervy ve výši 500 Kč v rozvaze a ve výkazu zisku a ztrát. Tvorba rezervy způsobí, že na straně nákladů je 500 Kč, tudíž se jedná o ztrátu ve výši 500 Kč. V rozvaze se tvorba rezervy promítne na straně pasiv ve výši 500 Kč, tudíž se zde také projeví ztráta u položky výsledku hospodaření ve výši 500 Kč.

Schéma 3: Tvorba rezervy a dopad na výsledek hospodaření

Zdroj: vlastní zpracování

Použití rezervy a následné rozpuštění zbývající části rezervy - dopad na výsledek hospodaření

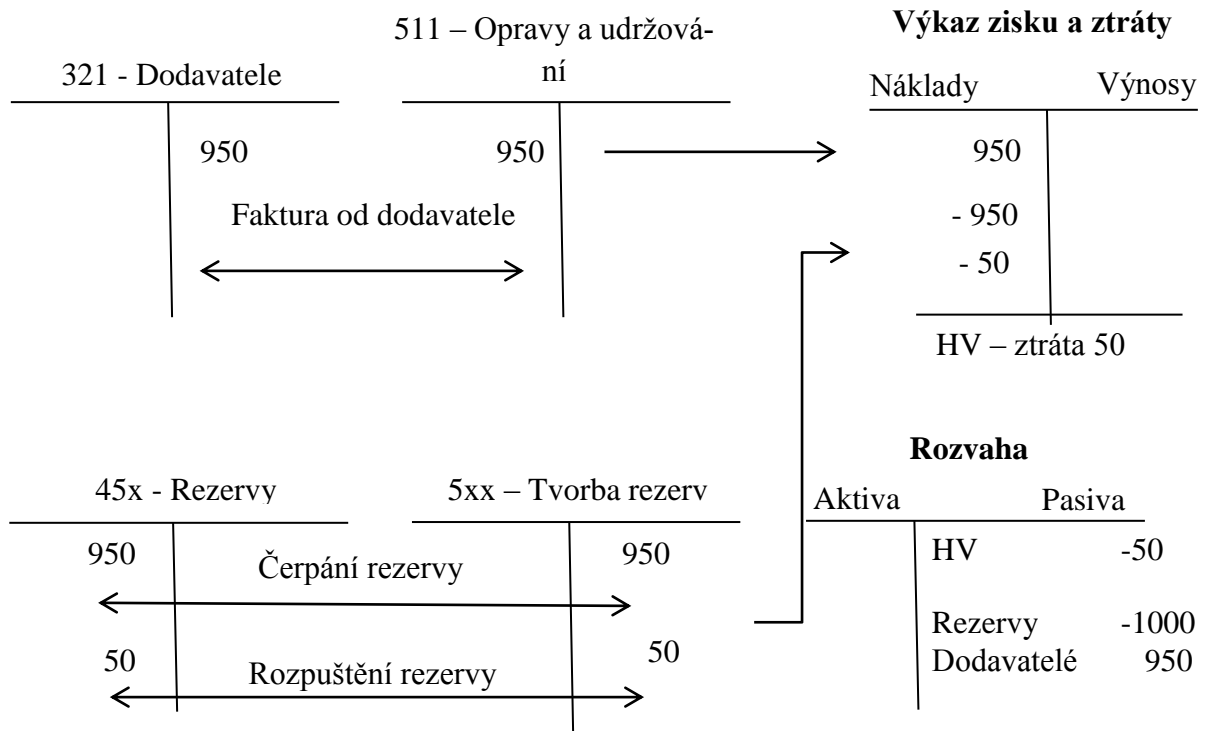
V případě, kdy účetní jednotka vytvářela rezervu na opravu hmotného majetku v celkové výši 1 000 Kč a poté byla přijata faktura od dodavatele na částku 950 Kč. V této částce byla rezerva čerpána. Zbývajících 50 Kč bylo rozpuštěno.

Faktura od dodavatele se projeví jako zvýšení nákladů a v rozvaze na straně pasiv jako zvýšení. Následné čerpání rezervy se projeví snížením nákladů a snížením pasiv.

Ve výsledovce se rozpuštění rezervy ve výši 50 Kč projeví jako snížení nákladů se záporným znaménkem, tudíž dochází ke zvyšování výsledku hospodaření a v rozvaze se objeví jako snížení pasiv.

Schéma 4: Dopad rezerv na výsledek hospodaření

Zdroj: vlastní zpracování

5 Vymezení rezerv podle IAS/IFRS

5.1 IAS/IFRS

Již v roce 1973 byl založen Výbor pro Mezinárodní účetní standardy (IASC). Tento výbor byl založen za účelem mezinárodní srovnatelnosti účetních závěrek podniků.

V roce 2001 převzala IASC Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB). Do roku 2002 byly veškeré mezinárodní standardy vydávány pod názvem IAS – International Accounting Standards (Mezinárodní účetní standardy).

Od roku 2003 se nové standardy vydávají pod názvem IFRS – International Financial Reporting Standards.

Z důvodu existence standardů pod názvem IAS i IFRS se často vyskytuje označení IAS/IFRS. (Šrámková & kol., 2009).

V rámci Evropské unie by měly standardy sloužit ke sjednocení evropského podnikatelského prostředí. Důležitým cílem je umožnění srovnatelnosti podnikatelských subjektů, které provádějí svou činnost na území Evropské unie. Snahou Rady pro mezinárodní účetní standardy je také sladování standardů s účetními standardy vydávanými ve Spojených státech amerických US GAAP (Generally Accepted Accounting Principles - Všeobecně uznávané účetní principy) (Šrámková & kol., 2009).

V posledních letech mají standardy IFRS čím dál větší uznání a použití, a to nejen v Evropě, ale také mnoho států mimo Evropu začaly používat tyto mezinárodní standardy. Povinnými se staly například v zemích jihovýchodní a střední Asie nebo v Karibiku. V dalších zemích, jako je například Nový Zéland nebo Austrálie, byly přijaty národní účetní standardy, které se řídí IFRS. (Mirza & kol, 2010)

Struktura standardů

Většina standardů je členěna na 4 části: definice pojmů, způsoby oceňování, kritéria pro rozpoznání položky v účetní závěrce a požadavky na zveřejnění (Šrámková & kol., 2009).

5.2 IAS 37 – rezervy, podmíněné závazky a podmíněná aktiva

Rezervy jsou spolu s podmíněnými závazky a aktivy vymezeny v Mezinárodním účetním standardu 37. Tento standard zahrnuje definice jednotlivých pojmů, podmínky vykazování, oceňování a pravidla rozpoznání rezerv, podmíněných závazků a podmíněných rezerv (Dvořáková, 2009).

IAS 37 definuje rezervy jako závazek s nejistým časovým rozvrhem a výší.

Předmětem standardu nejsou rezervy vyplývající z finančních nástrojů oceňovaných fair value (IAS 32 a IAS 39), rezervy na zmařené smlouvy (s výjimkou nevýhodných smluv), rezervy vznikající v pojišťovnách ze smluv s pojištěnci (IFRS 4 – Pojistné smlouvy) a rezervy, které jsou řešené jinými standardy (Dvořáková, 2009).

5.3 Použití rezerv

Rezerva na náklady restrukturalizace

Restrukturalizací podle Mezinárodních účetních standardů se rozumí

„program, který je plánován a řízen vedením jednotky a významně mění předmět podnikání prováděného jednotkou nebo způsob, kterým je podnikání vedeno“ (Jílek, Svobodová, 2012).

K restrukturalizaci může dojít například v případě prodeje nebo ukončení části podnikatelských aktivit, uzavření některého podnikatelského provozu, změny ve struktuře vedení jednotky nebo v případě zásadní reorganizace, která má významný dopad na podstatu a zaměření činnosti jednotky (Jílek, Svobodová, 2012).

Standard také vymezuje kritéria, která určují, kdy může být rezerva tvořena. Jedná se o mimosmluvní závazek, který vzniká, pokud má účetní jednotka oficiální podrobný plán restrukturalizace. Tento plán musí určovat alespoň obor nebo jeho část, kterou se zabývá, hlavní místo, kterého se týká, umístění, funkci a přibližný počet zaměstnanců, kteří budou odškodněni z důvodu zrušení jejich míst, výdaje a dobu (Jílek, Svobodová, 2012).

Výše rezervy na restrukturalizaci tvoří pouze přímé výdaje, které jsou nezbytně nutné k provedení restrukturalizace a zároveň nejsou spojeny s pokračujícími aktivitami podniku (Jílek, Svobodová, 2012).

Rezerva na budoucí provozní ztráty

Podle standardu není možné vytvářet rezervy na budoucí provozní ztráty, a to z toho důvodu, že pokud má účetní jednotka potřebu vytvářet rezervu například na opravy dlouhodobého majetku, jedná se o podhodnocování majetku, které v souvislosti se zásadou opatrnosti není v účetnictví přípustné. Proto by mělo dojít ke snížení hodnoty majetku, a ne k tvorbě rezervy. Dalším důvodem je, že v účetní závěrce mohou být vykázány pouze výsledky týkající se minulých událostí a ne událostí, které nastanou, jako budoucí provozní ztráty vyvolané budoucí aktivitou (Bobek, 2012, Dvořáková, 2009).

Nevýhodná smlouva

Nevýhodná smlouva je taková smlouva, u které je prokazatelné, že náklady plynoucí z této smlouvy převyšují ekonomický užitek, a účetní jednotka nemůže od smlouvy odstoupit. V takovém případě musí účetní jednotku vytvořit na uspokojení závazku rezervu. Rezerva je vytvářena ve výši nákladů na splnění smlouvy, a v souladu se zásadou opatrnosti a aktuálním principem musí být vytvořena v účetním období, ve kterém se smlouva stala nevýhodnou (Bobek, 2012, Dvořáková, 2009).

5.4 Zaúčtování a ocenění rezerv

O rezervách se účtuje, pouze pokud jsou splněny následující podmínky:

- účetní jednotka má v současnosti závazek, který je důsledkem minulé události
- je možné odhadnout výši závazku
- k vyrovnání závazku bude nezbytný odtok prostředků představujících ekonomický prospěch (Jílek, Svobodová, 2012)

5.4.1 Ocenování rezerv

Částka rezervy by měla představovat nejlepší možný odhad výdajů, které budou nezbytně nutné k vyrovnání současného závazku s ohledem na rizika a nejistoty, které by mohly nastat a s ohledem na dopad časové hodnoty peněz. Pokud je dopad časové

hodnoty peněz při tvorbě rezervy významný, je nutné použít jako částku rezervy současnou hodnotu (Jílek, Svobodová, 2012).

Odhad je prováděn vedením účetní jednotky na základě předchozích zkušeností nebo může být stanoven externími odborníky.

Ve standardu jsou obsaženy skutečnosti, které by se při oceňování rezerv měli brát v úvahu. Těmito skutečnostmi, ovlivňujícími výši rezerv jsou:

- **Rizika a nejistoty**

Účetní jednotky by měli v souladu se zásadou opatrnosti brát v úvahu rizika a nejistoty, které mohou vzniknout při odhadu budoucí výše závazku. Proto je doporučováno vycházet spíše z vyšších odhadovaných částek, avšak stejně jako by nemělo dojít k podhodnocení závazku, nesmí docházet ani k úmyslnému nadhodnocování rezerv. Z tohoto důvodu by se mělo využívat statistických metod a pravděpodobností při odhadu výše závazku (Bobek, 2012; Dvořáková; 2009, Vašek; 2012).

- **Časová hodnota peněz**

V případě, že je časová hodnota peněz významná vzhledem k předpokládané době trvání závazku, je nutné použít při oceňování diskontování rezerv. Rezervy se oceňují současnou hodnotou peněžních toků. Diskontní míra by měla odpovídat skutečné aktuální diskontní míře a tržní situaci. Pokud je použito diskontování výše rezervy, je zvyšování hodnoty rezervy účtováno jako úrokový náklad (Bobek, 2012; Dvořáková; 2009, Vašek; 2012).

- **Budoucí vývoj v zákonodárství, či technologiích, pokud lze objektivně předpokládat, že budoucí vývoj proběhne**

Na budoucí vývoj by se měl při tvorbě rezerv brát ohled jak z pozitivního tak z negativního pohledu. Tím pozitivním může být například zlepšování technologií, naopak tím negativním pohledem může být například zpřísnění legislativy. Změny v legislativě lze brát v úvahu, pouze pokud je průkazná jistota, že nový předpis vstoupí v platnost (Bobek, 2012; Dvořáková; 2009, Vašek; 2012).

- **Likvidační hodnota aktiva**

V případě tvorby rezervy na likvidaci aktiva, nesmí likvidační hodnota aktiva snižovat velikost rezervy (Bobek, 2012; Dvořáková; 2009, Vašek; 2012).

- **Očekávaná kompenzace výdajů**

Pokud se při tvorbě rezervy očekává kompenzace, například odškodnění ze strany pojišťovny, je možné ji uvážit, pouze pokud je skutečně jisté, že k náhradě ze strany pojišťovny skutečně prokazatelně dojde. Tato velikost náhrady nesmí být vyšší než velikost rezervy. Jestliže je opravdu jisté, že ke kompenzaci dojde, je nutné vykázat výši této kompenzace jako samostatné aktivum (Bobek, 2012; Dvořáková; 2009, Vašek; 2012).

5.4.2 Účtování rezerv

Mezinárodní standardy nevymezují konkrétní provedení účtování rezerv. Nalezneme zde ale pravidla pro zveřejňování rezerv v účetní závěrce.

Informace, které mají být pro každou kategorii rezerv zveřejněny v účetní závěrce:

- účetní hodnota na začátku a na konci účetního období,
- rezervy, které byly vytvořeny nově a přírůstky stávajících rezerv,
- použití rezerv za dané účetní období,
- nevyčerpané částky rezerv, které nebyly využity a byly zrušeny,
- zvýšení zapříčiněné časovou hodnotou peněz a změnami diskontní sazby.

Dále musí být pro každou skupinu rezerv zveřejněn stručný popis podstaty závazku a očekávaná doba vyrovnání, rizika, nejistoty, předpokládané budoucí události a velikost očekávaných náhrad.

Standard uvádí, že výdaj, na který byla rezerva vytvořena, se účtuje proti této rezervě a zdůrazňuje nutnost dodržení aktuálního principu a principu přiřazování nákladů souvisejícím výnosům (Bobek, 2012; IFRS Mezinárodní účetní standard IAS 37).

5.5 Srovnání rezerv dle české účetní legislativy a IFRS

V této kapitole budou nastíněny hlavní rozdíly v právní úpravě rezerv dle české legislativy a dle mezinárodních standardů IFRS.

Co se týká porovnání definic, jak je vidět z předchozích kapitol, rezervy podle české legislativy mají v definici, že jsou určeny na pokrytí budoucích závazků. Na rozdíl

od IFRS, které v definici uvádí, že rezervy vznikají v důsledku minulých událostí. Jak mezinárodní standardy tak české legislativa ale říká, že u budoucích závazků, na které jsou rezervy vytvářeny, není známa částka nebo datum, ke kterému vzniknou. V IFRS také najdeme definice dalších pojmů, zejména se IAS 37 mimo rezerv samotných věnuje také podmíněným závazkům a podmíněným aktivům, což v českých účetních principech nenalezneme.

Dalším zásadním rozdílem v právní úpravě rezerv podle české účetní legislativy a podle IFRS jsou rezervy na opravu hmotného majetku. Tato rezerva je v České republice jednou z nejčastěji vytvářených rezerv a to také díky tomu, že jsou, dle české účetní legislativy, daňově uznatelným nákladem. Jak bylo již řečeno ve srovnání definic rezerv, podle mezinárodních standardů musí existovat současný závazek. U rezervy na opravu hmotného majetku však neexistuje žádný současný závazek. Proto dle mezinárodních standardů IFRS není možné vytvářet rezervu na opravu hmotného majetku, na rozdíl od české právní úpravy.

Mezinárodní standardy řeší tuto problematiku prostřednictvím správného odepisování. IFRS se hmotným majetkem, především jeho odepisováním, zabývá ve standardu IAS 16 – Pozemky, budovy a zařízení. V tomto standardu uvádí, že každá komponenta, která má významný podíl na celkových pořizovacích nákladech, musí být odepisovaná samostatně. Při správném použití komponentního odepisování si účetní jednotka pomocí odpisů vytváří zdroje na financování případných oprav, či pořízení komponent (IFRS Mezinárodní účetní standard IAS 37, IFRS Mezinárodní účetní standard IAS 16).

Pokud porovnáám úpravu rezerv dle české účetní legislativy a dle mezinárodních standardů IFRS, docházím k závěru, že mezinárodní standardy mají detailněji definované pojmy, a to jak z hlediska pojmů z definic, tak také pojmů dotýkajících se rezerv. Mezinárodní standardy jsou také důsledněji propracované v oblasti oceňování rezerv a jejich vykazování. Celkově české účetní standardy ponechávají větší prostor pro individuální pojetí. Avšak není tomu v případě účtování, které je naopak detailněji a přísněji zpracované českou účetní legislativou a mezinárodní standardy ponechávají větší prostor účetním jednotkám.

6 Metodika

Cílem práce je analýza rezerv dle české účetní a daňové legislativy, zhodnocení účtování rezerv ve vybrané účetní jednotce a vypracování návrhů možných variant řešení této problematiky.

Cílem teoretické části bakalářské práce je charakterizovat rezervy jak z účetního, tak z daňového pohledu. Tato část práce je zaměřena na teoretické poznatky získané z různých zdrojů literatury. Teoretická část také stručně charakterizuje rezervy podle mezinárodních účetních standardů a hlavní rozdíly mezi českou právní úpravou a IFRS.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na aplikaci poznatků z teoretické části na konkrétní účetní jednotku. Cílem je analýza rezerv ve vybrané jednotce, vytvoření návrhů možných variant tvorby a čerpání konkrétních rezerv a jejich dopad na výsledek hospodaření a daň z příjmů právnických osob v jednotlivých letech.

Vybraným hospodářským subjektem je společnost COMETT PLUS s. r. o. se sídlem v Táboře.

Pro účely analýzy rezerv byly použity především výroční zprávy a jednotlivé výkazy z let 2009 – 2013. Další interní informace byly poskytnuty ekonomickým oddělením společnosti.

Praktická část bude zaměřena na vybrané druhy rezerv, které ovlivňují vybranou účetní jednotku. První část praktické části bude zaměřena na představení účetní jednotky a zhodnocení vytvářených a používaných rezerv v letech 2009 – 2013. Tyto informace a poznatky z tvorby rezerv v účetní jednotce v minulosti jsou důležité pro druhou část praktické části. Ta bude zaměřena na návrhy tvorby rezerv a jejich dopad na výsledek hospodaření (dále jen VH) v jednotlivých letech.

Při vytváření návrhů tvorby rezerv a jejich účtování budou respektovány zásady a vnitřní směrnice účetní jednotky.

V poslední části budou zhodnoceny zjištěné výsledky vlastních návrhů, a zda by bylo v podniku vhodné tvořit navrhované rezervy.

Výsledky budou vyhodnocovány na základě znalostí výpočtů účetní závěrky a znalostí získaných z teoretické části. V praktické části budu také pracovat s výkazy účetní závěrky společnosti.

Pro zjištění dopadu navrhovaných rezerv na daň z příjmů právnických osob budou použity následující výpočty.

Nejprve bude muset být vypočítána celková suma položek upravujících výsledek hospodaření na daňový základ. Pro tento výpočet budou použity následující postupy:

$$\text{původní daňový základ} = \text{daň z příjmů} * \frac{100}{\text{sazba daně}}$$

$$\text{položky upravující VH} = \text{původní základ daně} - \text{provozní výsledek}$$

$$\text{hospodaření} - \text{finanční výsledek hospodaření}$$

Dále bude s těmito položkami počítán dopad na daň z příjmů právnických osob, a to následovně:

$$\text{Nový daňový základ} = (\text{provozní VH} + \text{finanční VH}) + \text{položky upravující VH}$$

$$\text{Daň z příjmů za běžnou činnost} = \text{daňový základ} * \text{sazba daně z příjmů}$$

Tyto výpočty budou použity pro srovnání se skutečným stavem ve společnosti a dopad navrhovaných rezerv bude následně zhodnocen.

V praktické části budou také počítány základní ukazatele finanční analýzy, na které má vliv tvorba rezerv. Pro tyto výpočty budou použity následující vzorce:

Ukazatel okamžité likvidity (likvidita 1. stupně)

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{peněžní prostředky na běžné účtu a v pokladně}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Okamžitá likvidita vyjadřuje schopnost společnosti zaplatit ihned své závazky z krátkodobého finančního majetku (peníze v hotovosti a na běžném účtu, popř. krátkodobé cenné papíry). Hodnota tohoto ukazatele by měla být v rozmezí 0,2 – 0,5.

Ukazatel celkové zadluženosti

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Tento ukazatel vyjadřuje míru krytí majetku společnosti cizími zdroji. Pro účetní jednotky není výhodné krytí majetku z vlastního kapitálu, jelikož vlastní kapitál je dražší, ale ani přílišné financování cizími zdroji, jelikož by se podnik mohl dostat do finanční tísně, kdy by nemohl splácet.

Koeficient zadluženosti

$$\textit{koeficient zadluženosti} = \frac{\textit{cizí kapitál}}{\textit{vlastní kapitál}}$$

Koeficient zadluženosti je také nazýván jako míra zadluženosti a vyjadřuje poměr cizího kapitálu na vlastním kapitálu. Pokud hodnota překročí 1, znamená to, že účetní jednotka preferuje financování cizím kapitálem a to z více než 50 % celkového kapitálu.

7 Charakteristika společnosti COMETT PLUS s. r. o.

Společnost COMETT PLUS s. r. o. je jedním z největších přepravních podniků Jihočeského kraje. Mezi hlavní činnosti společnosti patří především provozování autobusové dopravy městské, linkové i zájezdové, provozování nákladní dopravy tuzemské i zahraniční, opravárenské a servisní činnosti, provozování cestovní kanceláře, provozování čerpacích stanic a další.

7.1 Základní informace

COMETT PLUS, spol. s r. o. byla zapsána do obchodního rejstříku dne 28. prosince 1993. Společnost byla založena za účelem privatizace dopravního závodu ČSAD Tábor. Koupě závodu se uskutečnila 1. ledna 1998 a společnost COMETT PLUS převzala veškeré činnosti tohoto závodu, včetně závazků a pohledávek.

Obchodní jméno	COMETT PLUS, spol. s r.o.
Sídlo společnosti:	Chýnovská 2115, 390 02 TÁBOR
IČO:	60071397
DIČ:	CZ 60071397
www adresa:	www.comettplus.cz
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným

Předmět podnikání společnosti:

1. Silniční motorová doprava
  - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou určeny k přepravě zvířat nebo věcí
  - osobní provozovaná vozidly určenými pro přepravu více než 9 osob včetně řidiče
  - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí
  - osobní provozovaná vozidly určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče.

2. Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
3. Opravy silničních vozidel
4. Klempířství a oprava karosérií
5. Hostinská činnost
6. Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
7. Provozování cestovní kanceláře
8. Podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady
9. Montáž, opravy, revize a zkoušky plynových zařízení a plnění nádob plyny
10. Zemědělská výroba
11. Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin

Společnost je tvořena čtyřmi divizemi:

1. Divize nákladní dopravy
2. Divize autobusové dopravy
3. Divize městské hromadné dopravy
4. Divize opravárenství a služeb

7.2 Ekonomická a finanční situace podniku v letech 2009–2013

V prvním zkoumaném období, tedy v roce 2009 byl základní kapitál společnosti 65 400 tis. Kč, výsledek hospodaření 10 785 tis. Kč a průměrný přepočtený počet zaměstnanců 380. Proti roku 2008 došlo k poklesu celkových tržeb o 9,8 % a počet zaměstnanců klesl o 4,9 %.

Společnost se v roce 2009 pohybovala v prostředí hospodářské krize, což vedlo k relativně prudkému snižování nákladů, omezování výroby a tím pádem k nižší potřebě dopravovat výrobky. V nákladní dopravě došlo k převisu nabídky služeb a výraznému snížení cen. Dopad hospodářské krize se projevil především ve výsledcích divize nákladní dopravy, a proto společnost přijala rozhodnutí o zastavení investic do této divize.

Dále společnosti v roce 2009 zasáhla významná událost, a to požár opravárenské haly, který se nepodařilo uhasit. Tato událost však změnila výsledek hospodaření společnosti pouze minimálně.

V roce 2013 byl základní kapitál společnosti 109 000 tis. Kč, výsledek hospodaření činil 6 198 tis. Kč a počet zaměstnanců činil 363. Proti předcházejícímu roku došlo k poklesu celkových tržeb o 4,2 %.

Z následujících zjednodušených výkazů společnosti můžeme vidět, že společnost je ekonomicky stabilní.

Tabulka 3: Zjednodušený výkaz zisku a ztráty podniku COMETT PLUS v jednotlivých letech v tis. Kč

Výkaz zisku a ztráty	2009	2010	2011	2012	2013
Celkové náklady	556553	585030	596155	614783	605275
Celkové výnosy	569484	637667	630397	625289	612783
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	100	- 1952	- 12707	- 2416	- 1922
Provozní výsledek hospodaření	11520	17292	30573	16248	9694
Finanční výsledek hospodaření	- 4283	- 4372	- 3142	- 5714	- 2171
Daň z příjmů za běžnou činnost	766	2930	5146	2288	1310
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	6471	9990	22285	8246	6213
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	1380	7105	1294	0	0
Mimořádný výsledek hospodaření	4314	32612	5517	- 28	- 15
Výsledek hospodaření za účetní období	10785	42602	27802	8218	6198
Výsledek hospodaření před zdaněním	12931	52637	34242	10506	7508

Zdroj: účetní závěrky společnosti COMETT PLUS, vlastní zpracování

Rozvaha

Tabulka 4: Zjednodušená rozvaha podniku COMETT PLUS v jednotlivých letech v tis. Kč

AKTIVA	2009	2010	2011	2012	2013
Aktiva celkem	301 025	364 280	406 704	394 348	394 726
Dlouhodobý majetek	190 102	206 840	266 143	258 929	264 024
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	306	182	266	109	217
<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	189 480	206 258	265 580	258 551	263 551
<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	316	400	297	269	256
Oběžná aktiva	104 286	150 690	128 585	125 363	123 223
<i>Zásoby</i>	10 135	9 359	9 958	9 712	9 567
<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	429	415	195	190	164
<i>Krátkodobé pohledávky</i>	82 404	105 502	110 370	106 679	104 248
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	11 318	35 414	8 062	8 782	9 244
Časové rozlišení	6637	6 750	11 976	10 056	7 479

PASIVA	2009	2010	2011	2012	2013
Pasiva celkem	301 025	364 280	406 704	394 348	394 726
Vlastní kapitál	131 789	171 243	194 946	199 063	200 323
<i>Základní kapitál</i>	65 400	65 400	65 400	109 000	109 000
<i>Kapitálové fondy</i>	2 287	2 287	2 287	2 287	2 287
<i>Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku</i>	8 136	8 121	8 134	8 212	9 977
<i>Výsledek hospodaření minulých let</i>	45 181	52 833	91 323	71 346	72 861
<i>Výsledek hospodaření běžného účetního období</i>	10 785	42 602	27 802	8 218	6 198
Cizí zdroje	166 608	189 628	206 127	190 774	192 122
<i>Rezervy</i>	6 800	6 800	649	0	0
<i>Dlouhodobé závazky</i>	25 599	25 961	34 230	35 841	45 565
<i>Krátkodobé závazky</i>	51 335	90 081	59 294	52 438	57 971
<i>Bankovní úvěry a výpomoci</i>	82 874	66 786	111 954	102 495	88 586
Časové rozlišení	2 628	3 409	5 631	5 631	2 281

Zdroj: účetní závěrky společnosti COMETT PLUS, vlastní zpracování

Největší část aktiv společnosti tvoří dlouhodobý hmotný majetek, jehož největší podíl tvoří autobusy a budovy. Ve všech zkoumaných letech vykazuje společnost kladný výsledek hospodaření (zisk). Z rozvahy je patrné, že účetní jednotka v roce 2012 vyčerpala veškeré rezervy a již v dalších letech žádné rezervy nevykazovala.

Rezervy jsou zachyceny v pasivech, jedná se o jednu z položek cizích zdrojů. Rezervy v roce 2009 tvořily přibližně 4 % celkových cizích zdrojů. V roce 2010 činily rezervy 3,6 % cizích zdrojů a v roce 2011 to byly pouze 0,3 % cizích zdrojů. V dalších letech již rezervy nebyly vykazovány. Podíl rezerv na celkových pasivech v jednotlivých letech byl následující:

- Rok 2009 – 2,26 %
- Rok 2010 – 1,87 %
- Rok 2011 – 0,16 %

V letech 2009 a 2010 byl stav rezerv ke konci účetního období stejný, a to 6 800 tis. Kč. V roce 2011 došlo k poklesu stavu rezerv oproti předchozímu období o 90,5 % a rezervy činily pouze 649 tis. Kč. Následující období 2012 a 2013 již společnost nevykazovala žádné rezervy.

Také z této analýzy je zřejmé, že společnosti se od roku 2009 rezervy pouze snižovaly, v důsledku rozhodnutí společnosti, že nové rezervy již nebude vytvářet.

8 Analýza rezerv ve společnosti COMETT PLUS v jednotlivých letech (2009 – 2013)

Z výročních zpráv a účetních závěrek společnosti z jednotlivých zkoumaných let je patrné, že vytvářela pouze zákonné rezervy, a to rezervy na opravy hmotného majetku. Ve sledovaných účetních obdobích, ani v obdobích předcházejících účetní jednotka nevykazovala žádné účetní rezervy.

V roce 2009 měla účetní jednotka počáteční stav rezerv 7 573 246,36 Kč. Tuto částku tvořily tři různé rezervy na opravy hmotného majetku, dvě z těchto rezerv byly vytvářené za účelem oprav autobusů patřících společnosti COMETT PLUS. Rezerva na opravu autobusu č. 1 byla vytvářena od roku 2006 ve výši 2 500 000 Kč ročně a čerpána v roce 2008 ve výši 826 753,64 Kč. Rezerva na opravu autobusu č. 2 byla vytvářena od roku 2008 ve výši 3 000 000 Kč ročně. Obě dvě rezervy byly vytvářené na 2 roky. Třetí rezerva byla vytvářena na opravu budovy. Rezerva byla vytvářena od roku 2008 na dva roky. Roční výše rezervy činila 400 000 Kč.

V roce 2009 došlo k čerpání rezervy na opravu autobusu č. 1 ve výši 897 040 Kč a rozpuštění zbytku této rezervy ve výši 3 276 206,36 Kč. Dále došlo k tvorbě rezervy na autobus č. 2 ve výši 3 000 000 Kč a tvorbě rezervy na opravu budovy ve výši 400 000 Kč. Zůstatek rezerv byl tedy ke konci roku 2009 6 800 000 Kč a tyto rezervy se staly jedinými vytvářenými rezervami společnosti.

V roce 2010 mělo dojít k čerpání rezervy na opravu autobusu, avšak toto čerpání se neuskutečnilo, a to z finančních důvodů. Jak jsem se již v předchozí kapitole zmínila, v roce 2009 došlo ve společnosti k požáru haly, a proto byla společnost nucena v roce 2010 vynaložit výdaje na odstraňování následků tohoto požáru a dále měla také výdaje na výstavbu nové haly. Proto se společnost rozhodla omezit v tomto roce výdaje na opravy. Zůstatek rezerv se tedy ke konci roku 2010 nezměnil.

K začátku roku 2011 tedy činila rezerva na opravy autobusů celkem 6 000 000 Kč a rezerva na opravu budovy byla ve výši 800 000 Kč. V roce 2011 došlo k čerpání rezervy na opravu autobusu ve výši 808 739 Kč a rozpuštění zbylé části rezervy ve výši 5 191 261 Kč. Tato rezerva byla použita na opravu lomového dumperu. Také u druhé rezervy došlo k čerpání ve výši 150 844 Kč. Rezerva byla použita na výměnu oken v sociální budově. Zůstatek této rezervy, a tedy i celkový zůstatek rezerv činil ke konci roku 2011 649 156 Kč.

Rok 2012 byl doposud posledním rokem, ve kterém se účtovalo o rezervách. Došlo tedy pouze k rozpuštění zbylé částky rezervy na opravu budovy v celkové výši 649 156 Kč. Ke konci roku 2012 byl tím pádem celkový stav rezerv 0 Kč.

Jelikož v roce 2013 již nedošlo k žádným změnám v rezervách společnosti, byl zůstatek ke konci roku opět nulový.

K tvorbě nových rezerv od roku 2009 nedošlo z důvodu novely *Zákona o rezervách*. Novela zákona, konkrétně §7 odst. 4 říká, že peněžní prostředky rezerv vytvářených od roku 2009 musejí být převedeny v plné výši na samostatný účet v bance. Společnost se domnívá, že tyto peněžní prostředky lépe zhodnotí, pokud je bude mít jako okamžitě likvidní prostředek.

V následující tabulce č. 5 je pro přehlednost zobrazen vývoj tvorby, čerpání a rozpuštění rezerv ve společnosti v jednotlivých zkoumaných letech:

Tabulka 5: Přehled rezerv v jednotlivých letech

Rok	Druh rezervy	Částka v Kč	Tvorba	Čerpání	Rozpuštění
2009	Počáteční stav rezerv	7 573 246,36			
	Rezerva na opravu autobusu č. 1	897 040		X	
	Rezerva na opravu autobusu č. 1	3 276 206,36			X
	Rezerva na opravu autobusu č. 2	3 000 000	X		
	Rezerva na opravu budovy	400 000	X		
2011	Rezerva na opravu autobusu č. 2	808 739		X	
	Rezerva na opravu autobusu č. 2	5 191 261			X
	Rezerva na opravu budovy	150 844		X	
2012	Rezerva na opravu budovy	649 156			X
	Konečný stav rezerv	0			

Zdroj: Výroční zprávy společnosti COMETT PLUS, vlastní zpracování

9 Návrhy rezerv a jejich dopad na výsledek hospodaření

V předchozích kapitolách již bylo zmíněno, že podnik v současné době nevytváří žádné rezervy. Tato kapitola bude věnována návrhům rezerv, které by byly vhodné pro podnik, vzhledem k povaze a předmětu činnosti. Dále bude analyzován dopad těchto navrhovaných rezerv na výsledek hospodaření společnosti a zhodnocení vhodnosti těchto rezerv.

Doposud podnik vykazoval pouze rezervy na opravy hmotného majetku, které vzhledem k potřebám podniku a struktuře jeho majetku měly své opodstatnění. Podnik následně tyto rezervy využíval především na opravy autobusů. Z rezerv, vytvářených ve sledovaném období, však podnik použil pouze malou část na opravy a u zbylé části došlo k rozpuštění. Jako důvod udává společnost událost roku 2009 a potřebu finančních prostředků na odstraňování škod způsobených požárem. Proto společnost omezila výdaje vynakládané na opravy.

9.1 Navrhované rezervy

Vzhledem k tomu, že zkoumaná účetní jednotka je ekonomicky a finančně stabilní, je z mého pohledu rezerva na opravy hmotného majetku jedinou zákonnou rezervou, kterou má smysl vytvářet. Také sama účetní jednotka nikdy jiné rezervy nevytvářela a ani o nich neuvažovala. Proto bude v této kapitole nastíněna situace, kdyby podnik nepřestal vytvářet rezervy, ale naopak v roce 2009 začal vytvářet rezervu na opravu budovy, konkrétně na opravu vnitřních prostor administrativní budovy. Dále také kdyby v roce 2010 začal s vytvářením rezervy na opravu autobusů.

Rezerva na opravu vnitřních prostor administrativní budovy

První navrhovanou rezervou je rezerva na opravu vnitřních prostor administrativní budovy. Tato budova již prošla rozsáhlou vnější rekonstrukcí, při které došlo k výměně oken a zateplení budovy.

Administrativní budovy jsou podle přílohy č. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů zařazeny do 6. odpisové skupiny. Z teoretické části mé bakalářské práce vyplývá, že na majetek zařazený do 6. odpisové skupiny může být vytvářena rezerva maximálně 10 zdaňovacích období. Pro účely této opravy však postačí tvorba ve třech zdaňovacích obdobích.

Celková výše navrhované rezervy činí 1 500 000 Kč. Tato rezerva byla oceněna na základě rozpočtu, stejně jako všechny společností vytvářené rezervy. Jelikož byla určena tvorba rezervy ve 3 zdaňovacích obdobích, společnost by každý rok vytvářela rezervu ve výši 500 000 Kč. Rezerva by byla vytvářena v letech 2009 až 2011. V následujícím roce 2012 by došlo k opravě budovy a čerpání rezervy. Jelikož faktura za opravy by činila více, než celková výše vytvořené rezervy, zbývající část rezervy by byla zaplacená z běžného účtu společnosti.

Jak již bylo řečeno, od roku 2009 byl Zákon o rezervách novelizován. Pro podnikatele vytvářející rezervy nastala významná změna v tom, že peněžní prostředky ve výši rezerv musí být ukládány na samostatný bankovní účet v bance se sídlem na území ČR nebo EU. Pro mnoho účetních jednotek byla tato skutečnost zásadní pro rozhodování o tvorbě rezerv. Tvorba rezervy včetně zaúčtování by tedy vypadala následovně:

Tabulka 6: Tvorba navrhované rezervy na opravu budovy

Č.	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	DAL
1.	VÚD	Tvorba rezervy na opravu budovy v r. 2009	500 000	552	451
2.	VBÚ	Převod peněžních prostředků na samostatný účet	500 000	261	221.1
3.	VBÚ	Příjem peněžních prostředků na samostatný účet	500 000	221.2	261
4.	VÚD	Tvorba rezervy na opravu budovy v r. 2010	500 000	552	451
5.	VBÚ	Převod peněžních prostředků na samostatný účet	500 000	261	221.1
6.	VBÚ	Příjem peněžních prostředků na samostatný účet	500 000	221.2	261
7.	VÚD	Tvorba rezervy na opravu budovy v r. 2011	500 000	552	451
8.	VBÚ	Převod peněžních prostředků na samostatný účet	500 000	261	221.1
9.	VBÚ	Příjem peněžních prostředků na samostatný účet	500 000	221.2	261
10.	FAP	Faktura na opravu budovy v r. 2012	1 420 000	511	321
		DPH 21%	298 200	343	321
11.	VÚD	Čerpání rezervy na opravu budovy v r. 2012	1 500 000	451	552
12.	VBÚ	Převod peněžních prostředků z účtu rezerv na BÚ	1 500 000	261	221.2
13.	VBÚ	Příjem peněžních prostředků na BÚ	1 500 000	221.1	261
14.	VBÚ	Úhrada faktury přijaté	1 718 200	321	221.1

Zdroj: Vlastní zpracování

Rezerva na opravu autobusu

Druhou navrhovanou rezervou bude rezerva na opravy hmotného majetku, konkrétně na opravu autobusu. Autobus patří dle přílohy č. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů do 2. odpisové skupiny, a tudíž může být rezerva vytvářena maximálně 3 roky.

Celková výše navrhované rezervy činí 900 000 Kč. Tato částka odpovídá výdajům na opravy autobusů z předchozích let. Podnik by tedy po dobu 3 let vytvářel rezervu ve výši 300 000 Kč. Oprava je plánována na rok 2013, tudíž počátečním rokem pro tvorbu rezervy je rok 2010. Rezerva by byla v roce 2013 čerpána na úhradu faktury za opravu autobusu. Zbylá část rezervy by byla následně rozpuštěna.

Tabulka 7: Tvorba navrhované rezervy na opravu autobusu

Č.	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	DAL
1.	VÚD	Tvorba rezervy na opravu autobusu v r. 2010	300 000	552	451
2.	VBÚ	Převod peněžních prostředků na samostatný účet	300 000	261	221.1
3.	VBÚ	Příjem peněžních prostředků na samostatný účet	300 000	221.2	261
4.	VÚD	Tvorba rezervy na opravu autobusu v r. 2011	300 000	552	451
5.	VBÚ	Převod peněžních prostředků na samostatný účet	300 000	261	221.1
6.	VBÚ	Příjem peněžních prostředků na samostatný účet	300 000	221.2	261
7.	VÚD	Tvorba rezervy na opravu autobusu v r. 2012	300 000	552	451
8.	VBÚ	Převod peněžních prostředků na samostatný účet	300 000	261	221.1
9.	VBÚ	Příjem peněžních prostředků na samostatný účet	300 000	221.2	261
10.	FAP	Faktura na opravu autobusu v r. 2013	680 000	511	321
		DPH 21%	142 800	343	321
11.	VÚD	Čerpání rezervy na opravu autobusu v r. 2013	822 800	451	552
12.	VBÚ	Převod peněžních prostředků z účtu rezerv na BÚ	900 000	261	221.2
13.	VBÚ	Příjem peněžních prostředků na BÚ	900 000	221.1	261
12.	VBÚ	Proplacení faktury přijaté	822 800	321	221.1
13.	VÚD	Rozpuštění zbylé části rezervy na opravu autobusu v r. 2013	77 200	451	552

Zdroj: Vlastní zpracování

Použité účty v tabulkách 6 a 7:

- 552 - Tvorba a zúčtování zákonných rezerv
- 451 – Zákonné rezervy
- 511 – Opravy a udržování
- 343 – Daň z přidané hodnoty
- 321 – Dodavatele
- 221.1 – Bankovní účet běžný
- 221.2 – Bankovní účet rezerv
- 261 – Peníze na cestě

Společnost by na tvorbu těchto rezerv potřebovala mít k dispozici v roce 2009 k dispozici 500 tis. Kč. Krátkodobý finanční majetek společnosti v tomto roce činil 11 318 tis. Kč. Z toho vyplývá, že společnost by měla v tomto roce finanční prostředky na tvorbu rezervy na opravu prostor administrativní budovy, a nemělo by to nijak významně zasáhnout do platební schopnosti společnosti.

V roce 2010 byla výše vytvářených rezerv celkem 800 tis. Kč. Vzhledem k tomu, že v tomto roce činil krátkodobý finanční majetek 35 414 tis. Kč, opět by společnost měla mít k dispozici peněžní prostředky na financování tvorby navrhovaných rezerv.

V roce 2011 došlo stejně jako v roce 2010 k tvorbě rezerv ve výši 800 tis. Kč. Krátkodobý finanční majetek společnosti činil 8 062 tis. Kč. V tomto roce nebyly peněžní prostředky společnosti již tak vysoké jako v předchozím roce, avšak i přes to by společnost měla mít na financování tvorby obou navrhovaných rezerv, aniž by se dostala do finančních problémů.

V roce 2012 by společnost vytvářela rezervy ve výši 300 tis. Kč, a dále by v důsledku opravy budovy musela uhradit částku faktury, která by převyšovala vytvořené rezervy o 218 200 Kč. Celkem by tedy společnost potřebovala 518 200 Kč. Vzhledem k výši krátkodobého finančního majetku v tomto roce, který byl ve výši 8 782 tis. Kč, by společnost měla mít peněžní prostředky na financování navrhovaných rezerv.

V roce 2013 již došlo pouze k čerpání již vytvořené rezervy.

Avšak pokud se podíváme z pohledu okamžité likvidity společnosti, pohybuje se společnost i v původních výkazech v určitých letech na nízké úrovni likvidity. Společnost má bez navrhovaných rezerv nízkou likviditu v letech 2011 – 2013, kdy se pohybuje v rozmezí od 0,14 do 0,17.

9.2 Dopad navrhovaných rezerv na výsledek hospodaření společnosti a daň z příjmů právnických osob

Jak již bylo zmíněno, v případě obou navrhovaných rezerv se jedná o rezervy podle zvláštních předpisů. Z teoretické části bakalářské práce vyplývá, že zákonné rezervy jsou daňově uznatelnou položkou základu daně. Proto se při výpočtu daňové povinnosti nebude výsledek hospodaření nijak upravovat o tyto položky. Ke zvyšování základu daně pro výpočet daňové povinnosti by došlo pouze v případě, že by se jednalo o daňově neuznatelný náklad.

Z účtování rezerv patrné, že dochází ke zvyšování, respektive snižování položek nákladů v jednotlivých letech, což se projeví ve výkazu zisku a ztráty společnosti a v jejím výsledku hospodaření. V rozvaze se změna rezerv také objeví, a to na straně pasiv.

Co se týká dopadu na daň z příjmů právnických osob (*dále jen daň z příjmů PO*) a určení výsledku hospodaření po zdanění, musíme brát v úvahu změnu daňových sazeb v jednotlivých zkoumaných letech. Sazby daně z příjmů byly v letech 2009 – 2013 následující:

- Rok 2009 – sazba daně z příjmů PO 20 %
- V letech 2010 – 2013 – sazba daně z příjmů PO 19 %

V následující části bakalářské práce se budu zabývat dopadem navrhovaných rezerv na výsledek hospodaření a daň z příjmů PO společnosti COMETT PLUS v jednotlivých letech, ve kterých by byly rezervy vytvářeny a čerpány.

Rok 2009

V roce 2009 byla vytvářena pouze jedna z navrhovaných rezerv, a to rezerva na opravu vnitřních prostor administrativní budovy. Jelikož se jednalo o její tvorbu ve výši 500 000 Kč, která se účtuje do nákladů a je zachycena v provozní činnosti ve výkazu zisku a ztráty, výsledek hospodaření z provozní činnosti by se snížil o tuto částku.

Původně v roce 2009 činila položka Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období ve výkazu zisku a ztráty spo-

lečnosti COMETT PLUS 100 tis. Kč. Po zaúčtování navrhované rezervy by tato položka činila 600 tis. Kč.

Provozní výsledek hospodaření by se změnil z původních 11 520 tis. Kč na 11 020 tis. Kč.

Pro výpočet změny daně z příjmů právnických osob a výsledku hospodaření po zdanění si nejprve musíme zjistit, kolik činily celkem položky upravující výsledek hospodaření za běžnou činnost na základ daně z příjmů za běžnou činnost ve sledovaném roce. Tuto částku lze získat z údajů z účetní závěrky společnosti. Základ daně, ze kterého byla vypočítána daňová povinnost společnosti, získáme ze samotné daně z příjmů PO za běžnou činnost. V roce 2009 činila daň z příjmů za běžnou činnost 766 tis. Kč. Daňový základ tedy vypočítáme následovně:

$$\text{Původní daňový základ} = 766 * \frac{100}{20} = 3\,830 \text{ tis. Kč}$$

Položky upravující výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním na daňový základ daně z příjmů za běžnou činnost tedy činily:

$$11\,520 - 4\,283 + x = 3\,830$$

$$x = -3\,407 \text{ tis. Kč}$$

Jelikož je navrhovaná rezerva daňově uznatelným nákladem, bude tato položka stejná i pro výpočet nového základu daně z příjmů. Po zaúčtování navrhovaných rezerv by se tedy nová daň z příjmů za běžnou činnost počítala z následujícího daňového základu:

$$\text{Nový daňový základ} = (11\,020 - 4\,283) - 3\,407 = 3\,330 \text{ tis. Kč}$$

$$\text{Daň z příjmů za běžnou činnost pro rok 2009} = 3\,330 * 0,2 = 666 \text{ tis. Kč}$$

- Daň z příjmů PO společnosti COMETT PLUS by se v roce 2009 vlivem navrhované rezervy změnila z původních 766 tis. Kč na 666 tis. Kč.
- Výsledek hospodaření za běžnou činnost by klesl z původních 6 471 tis. Kč na 6 071 tis. Kč.
- Výsledek hospodaření za účetní období by tedy činil 10 385 tis. Kč.
- Výsledek hospodaření před zdaněním by byl 12 431 tis. Kč.
- Společnosti COMETT PLUS s. r. o. by se tedy vlivem navrhovaných rezerv v roce 2009 snížil zisk před zdaněním o 500 tis. Kč, avšak také by se snížila daňová povinnost vůči státu o 100 tis. Kč. Výsledek hospodaření za účetní období by klesl o 400 tis. Kč.

Nový zjednodušený výkaz zisku a ztráty společnosti pro rok 2009, po vytvoření navrhované rezervy, by vypadal následovně:

Tabulka 8: Nový výkaz zisku a ztráty pro rok 2009

Výkaz zisku a ztráty r. 2009	Částka (v tis. Kč)
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	600
Provozní výsledek hospodaření	11020
Finanční výsledek hospodaření	- 4283
Daň z příjmů za běžnou činnost	666
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	6071
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	1380
Mimořádný výsledek hospodaření	4314
Výsledek hospodaření z účetní období	10385
Výsledek hospodaření před zdaněním	12431

Zdroj: vlastní zpracování

Rok 2010

V roce 2010 došlo k tvorbě rezervy na opravu administrativní budovy ve výši 500 tis. Kč a také k tvorbě rezervy na opravu autobusu ve výši 300 tis. Kč. V případě obou rezerv se jedná o zákonné rezervy, které jsou daňově uznatelným nákladem.

Položka Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období ve výkazu zisku a ztráty by se po vytvoření navrhovaných rezerv změnila o 800 tis. Kč, tedy z původních – 1 952 tis. Kč na – 1 152 tis. Kč. Provozní výsledek hospodaření by se také změnil o 800 tis. Kč, a jeho nová výše by byla 16 492 tis. Kč.

Výpočet dopadu vytvářených rezerv na výsledek hospodaření společnosti bude obdobný jako v roce 2009. Nejprve je potřeba zjistit původní základ daně, ze kterého byla v roce 2010 vypočítána samotná daň z příjmů právnických osob.

$$\text{Původní daňový základ} = 2930 * \frac{100}{19} = 15\,421 \text{ tis. Kč}$$

Další veličinou, kterou je potřeba vypočítat, je částka položek upravujících výsledek hospodaření z běžné činnosti před zdaněním na daňový základ. Tento výpočet vypadá následovně:

$$17\,292 - 4\,372 + x = 15\,421$$

$$x = 2\,501 \text{ tis. Kč}$$

Nový daňový základ a daň z příjmů PO za běžnou činnost by pro rok 2010 činily:

$$\text{Nový daňový základ} = (16\,492 - 4\,372) + 2\,501 = 14\,621 \text{ tis. Kč}$$

$$\text{Daň z příjmů za běžnou činnost pro rok 2010} = 14\,621 * 0,19 = 2\,778 \text{ tis. Kč}$$

Výkaz zisku a ztráty v roce 2010 by po vytvoření navrhovaných rezerv je znázorněn v následující tabulce.

Tabulka 9: Nový výkaz zisku a ztráty pro rok 2010

Výkaz zisku a ztráty r. 2010	Částka (v tis. Kč)
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-1152
Provozní výsledek hospodaření	16492
Finanční výsledek hospodaření	-4372
Daň z příjmů za běžnou činnost	2778
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	9342
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	7105
Mimořádný výsledek hospodaření	32612
Výsledek hospodaření za účetní období	41954
Výsledek hospodaření před zdaněním	51837

Zdroj: vlastní zpracování

Společnosti COMETT PLUS s. r. o. by se vlivem navrhovaných rezerv v roce 2010 snížil zisk před zdaněním o 800 tis. Kč, zisk po zdanění by se snížil o 648 tis. Kč, avšak také by se snížila daňová povinnost vůči státu o 152 tis. Kč.

Rok 2011

Rok 2011 by zaznamenal stejné změny v rezervách jako rok předcházející. Došlo by tedy k tvorbě rezervy na opravu administrativní budovy ve výši 500 tis. Kč a tvorbě rezervy na opravu autobusu ve výši 300 tis. Kč. Změny ve výkazu zisku a ztráty by se počítaly stejným způsobem jako v předchozích letech.

Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období by se změnila v roce 2011 opět o 800 tis. Kč, z původních – 12 707 by to tedy bylo – 11 907 tis. Kč.

$$\text{Provozní výsledek hospodaření} = 30\,573 - 800 = 29\,773 \text{ tis. Kč}$$

$$\text{Původní daňový základ} = 5\,146 * \frac{100}{19} = 27\,084 \text{ tis. Kč}$$

Suma položek upravujících výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním na daňový základ:

$$30\,573 - 3\,142 + x = 27\,084$$

$$x = -347 \text{ tis. Kč}$$

$$\text{Nový daňový základ} = (29\,773 - 3\,142) - 347 = 26\,284 \text{ tis. Kč}$$

$$\text{Daň z příjmů za běžnou činnost pro rok 2011} = 26\,284 * 0,19 = 4\,994 \text{ tis. Kč}$$

Následující tabulka zachycuje položky výkazu zisku a ztráty po vytvoření navrhovaných rezerv v roce 2011:

Tabulka 10: Nový výkaz zisku a ztráty pro rok 2011

Výkaz zisku a ztráty r. 2011	Částka (v tis. Kč)
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-11907
Provozní výsledek hospodaření	29773
Finanční výsledek hospodaření	- 3142
Daň z příjmů za běžnou činnost	4994
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	21637
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	1294
Mimořádný výsledek hospodaření	5517
Výsledek hospodaření za účetní období	27154
Výsledek hospodaření před zdaněním	33442

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledek hospodaření za účetní období by se vlivem navrhovaných rezerv v roce 2011 změnil z původních 27 802 tis. Kč na 27 154 tis. Kč. Došlo tedy opět k jeho snížení o 648 tis. Kč.

Daň z příjmů za běžnou činnost by se snížila o 152 tis. Kč a zisk před zdaněním o 800 tis. Kč.

Rok 2012

V roce 2012 došlo k čerpání rezervy na opravu administrativní budovy v plné výši 1 500 tis. Kč a k tvorbě rezervy na opravu autobusu ve výši 300 tis. Kč.

Dále ale pro výpočet dopadu na výsledek hospodaření společnosti a daň z příjmů PO musíme zaznamenat i změnu na účtu 511 – opravy a udržování ve výši 1 420 tis. Kč. Jedná se o daňově uznatelný náklad, stejně jako zákonné rezervy, a proto nebude nijak ovlivňovat výši položek upravujících výsledek hospodaření na daňový základ. Bude však zasahovat do výše samotného výsledku hospodaření a bude mít také vliv na výši daně z příjmů PO společnosti.

Rok 2012 by tedy zaznamenal změnu v provozních nákladech a tím pádem i v provozním výsledku hospodaření, který by byl ve výši:

$$\begin{aligned} \text{Provozní výsledek hospodaření} &= 16\,248 + 1\,500 - 300 - 1\,420 \\ &= 16\,028 \text{ tis. Kč} \end{aligned}$$

Položka Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období by se snížila o výši čerpané rezervy a zvýšila o tvorbu rezervy na opravu autobusu. Její výše by po výpočtu byla – 3 616 tis. Kč

Výpočet daňového základu a daně z příjmů PO by byl proveden na stejném principu jako v předchozích letech.

$$\text{Původní daňový základ} = 2\,288 * \frac{100}{19} = 12\,042 \text{ tis. Kč}$$

Suma položek upravujících výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním na daňový základ:

$$16\,248 - 5\,714 + x = 12\,042$$

$$x = 1\,508 \text{ tis. Kč}$$

$$\text{Nový daňový základ} = (16\,028 - 5\,714) + 1\,508 = 11\,822 \text{ tis. Kč}$$

$$\text{Daň z příjmů za běžnou činnost pro rok 2012} = 11\,822 * 0,19 = 2\,246 \text{ tis. Kč}$$

Vlivem tvorby a čerpání navrhovaných rezerv v roce 2012 došlo ke snížení daňové povinnosti vůči státu. Toto snížení činilo 42 tis. Kč. Výsledek hospodaření za účetní období po zdanění se snížil o 178 tis. Kč a výsledek hospodaření před zdaněním o 220 tis. Kč. Nový výkaz zisku a ztráty po započítání navrhovaných rezerv zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 11: Nový výkaz zisku a ztráty pro rok 2012

Výkaz zisku a ztráty r. 2012	Částka (v tis. Kč)
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-3616
Provozní výsledek hospodaření	16028
Finanční výsledek hospodaření	- 5714
Daň z příjmů za běžnou činnost	2246
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	8068
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0
Mimořádný výsledek hospodaření	- 28
Výsledek hospodaření za účetní období	8040
Výsledek hospodaření před zdaněním	10286

Zdroj: vlastní zpracování

Rok 2013

Rok 2013 byl posledním zkoumaným rokem a také posledním rokem, ve kterém bylo účtováno o navrhovaných rezervách pro společnost.

První rezerva, která byla na opravu administrativní budovy, již byla celá vyčerpána v předchozím roce. V roce 2013 bylo tedy účtováno pouze o jedné z navrhovaných rezerv, o rezervě na opravu autobusu. Tato rezerva byla v roce 2013 čerpána na úhradu faktury na opravu autobusu ve výši 822 800 Kč a následně byla ten samý rok rozpuštěna

zbývající část vytvořené rezervy ve výši 77 200 Kč. Dohromady byla teda zaznamenána změna na účtu 552 – Tvorba a zúčtování zákonných rezerv ve výši – 900 tis. Kč.

Dále však v souvislosti s fakturou došlo ke zvýšení nákladů na účtu 511 – Opravy a udržování ve výši 680 tis. Kč. Celkový dopad na provozní výsledek hospodaření měly navrhované rezervy v roce 2013 ve výši – 220 tis. Kč.

Položka Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období by se snížila o výši čerpané a rozpuštěné rezervy. Její výše by po výpočtu byla – 2 822 tis. Kč

Následující položky byly dopočítány stejně jako v předchozích letech.

$$\text{Provozní výsledek hospodaření} = 9\,694 + 900 - 680 = 9\,914 \text{ tis. Kč}$$

$$\text{Původní daňový základ} = 1\,310 * \frac{100}{19} = 6\,895 \text{ tis. Kč}$$

Suma položek upravujících výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním na daňový základ:

$$9\,694 - 2\,171 + x = 6\,895$$

$$x = -628 \text{ tis. Kč}$$

$$\text{Nový daňový základ} = (9\,914 - 2\,171) - 628 = 7\,115 \text{ tis. Kč}$$

$$\text{Daň z příjmů za běžnou činnost pro rok 2012} = 7\,115 * 0,19 = 1\,352 \text{ tis. Kč}$$

Oproti předchozím rokům se v roce 2013 daňová povinnost vůči státu, po zaúčtování navrhovaných rezerv, zvýšila. Toto zvýšení činí pouze 42 tis. Kč. Zisk před zdaněním společnosti se zvýšil o 220 tis. Kč a výsledek hospodaření za účetní období se také zvýšil, a to o 178 tis. Kč.

V následující tabulce je opět zobrazeno, jak by vypadal výkaz zisku a ztráty v roce 2013, pokud by společnost účtovala o navrhovaných rezervách.

Tabulka 12: Nový výkaz zisku a ztráty pro rok 2013

Výkaz zisku a ztráty r. 2013	Částka (v tis. Kč)
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	- 2822
Provozní výsledek hospodaření	9914
Finanční výsledek hospodaření	- 2171
Daň z příjmů za běžnou činnost	1352
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	6391
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0
Mimořádný výsledek hospodaření	- 15
Výsledek hospodaření za účetní období	6376
Výsledek hospodaření před zdaněním	7728

Zdroj: vlastní zpracování

9.2.1 Finanční ukazatele po zaúčtování navrhovaných rezerv

Ukazatel okamžité likvidity

$$\text{Rok 2009} = \frac{10818}{51335} = 0,21$$

$$\text{Rok 2010} = \frac{34614}{90081} = 0,38$$

$$\text{Rok 2011} = \frac{7262}{59284} = 0,12$$

$$\text{Rok 2012} = \frac{8264}{52438} = 0,16$$

$$\text{Rok 2013} = \frac{9321}{57971} = 0,16$$

Likvidita se v jednotlivých letech změnila, avšak ne významně. Ve všech letech kromě roku 2013 došlo k nepatrnému snížení okamžité likvidity. Toto snížení by však podle mého názoru nemělo mít za následek změnu v platební schopnosti společnosti. Pro srovnání následují původní hodnoty okamžité likvidity: rok 2009 – 0,22; rok 2010 – 0,39; rok 2011 – 0,14; rok 2012 – 0,17; rok 2013 – 0,16

Z metodiky práce vyplývá, že ideální hodnoty pro okamžitou likviditu jsou mezi 0,2 a 0,5. Společnost se tedy pohybuje spíše těsně pod dolní hranicí likvidity, což by mohlo mít za následek nedostatek likvidních finančních prostředků na okamžité zapla-

cení závazků. Likvidita by vlivem navrhovaných rezerv poklesla, a to z důvodu povinnosti deponování peněžních prostředků na samostatný nelikvidní účet rezerv. Nedochozí však k velkým poklesům, ale k poklesům v řádech setin.

Ukazatel celkové zadluženosti

$$Rok\ 2009 = \frac{167108}{301025} = 0,56$$

$$Rok\ 2010 = \frac{190428}{364280} = 0,52$$

$$Rok\ 2011 = \frac{206927}{406704} = 0,51$$

$$Rok\ 2012 = \frac{189574}{394348} = 0,48$$

$$Rok\ 2013 = \frac{191222}{394726} = 0,48$$

Společnost se pohybuje v přibližně 50% zadluženosti ve všech zkoumaných letech, a to jak po navrhovaných rezervách, tak v původních hodnotách. Hodnoty se oproti výpočtům z původních výkazů liší maximálně o 1 procento.

Původní hodnoty ukazatele celkové zadluženosti: rok 2009 – 0,55; rok 2010 – 0,52; rok 2011 – 0,51; rok 2012 – 0,48; rok 2013 – 0,49. Jak lze při srovnání původních hodnot a hodnot po navrhovaných rezervách vidět, většina hodnot se téměř nezměnila. Tento ukazatel sice zasahuje navrhované rezervy do výše cizího kapitálu, avšak na celkovou zadluženost nemají navrhované rezervy skoro žádný vliv.

Koeficient zadluženosti

$$Rok\ 2009 = \frac{167108}{131289} = 1,27$$

$$Rok\ 2010 = \frac{190428}{170443} = 1,12$$

$$Rok\ 2011 = \frac{206927}{194146} = 1,07$$

$$\text{Rok 2012} = \frac{189574}{200263} = 0,95$$

$$\text{Rok 2013} = \frac{191222}{201223} = 0,95$$

Z hodnot koeficientu zadluženosti je vidět, že společnost by se v letech 2009 - 2011 pohybovala mírně nad hodnotou 1, což znamená větší poměr cizího kapitálu než vlastního. V letech 2012 – 2013 by měla společnost o něco nižší cizí kapitál než vlastní. Tyto hodnoty jsou pro podnik příznivé a je vidět, že dbá na to, aby nepřekročil příliš vysokou hranici zadluženosti, a nedostal se do finanční tísně. Avšak také si je vědom, že vlastní zdroje jsou dražší než cizí. Oproti původním hodnotám by opět nastaly jen nepatrné změny vlivem navrhovaných rezerv.

Původní hodnoty: rok 2009 – 1,26; rok 2010 – 1,11; rok 2011 – 1,06; rok 2012 – 0,96; rok 2013 – 0,96.

9.2.2 Porovnání rezervy na opravu hmotného majetku dle českých účetních standardů a IFRS

Účetní jednotka COMETT PLUS účtuje podle české účetní legislativy. V případě, že by chtěla účtovat podle mezinárodních standardů IFRS, jak vyplývá z teoretické části bakalářské práce, nesměla by vůbec vytvářet rezervy na opravu hmotného majetku. Naopak by měla povinnost odepisovat dlouhodobý hmotný majetek komponentní metodou odepisování.

V následující tabulce je zobrazen fiktivní příklad, pokud by účetní jednotka účtovala podle mezinárodních standardů IFRS. V příkladu je znázorněna rezerva na opravu hmotného majetku – autobusu podle českých účetních standardů, a podle IFRS a dopad na výsledek hospodaření. Autobus zařadíme dle přílohy č. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů do 2. odpisové skupiny a doba odpisování bude 8 let. Pořizovací cena autobusu činí 3 000 tis. Kč. Součástí autobusu jsou sedadla v hodnotě 900 tis. Kč. Tyto sedadla jsou pro účely komponentního odepisování podle IFRS zařazena v 1. Odpisové skupině a doba odpisování je 3 roky. Společnost pořídila a zařadila do užívání autobus v roce 2010. Podle IFRS odepisuje účetní jednotka autobus a sedadla zvlášť lineárním způsobem odepisování. Srovnání bude provedeno pro roky 2010 – 2013. V roce 2013

bude podle ČÚS provedena oprava sedadel, podle IFRS budou zakoupeny nová sedadla ve stejné pořizovací ceně.

- Roční odpisy metodou komponentního odpisování:
  - o autobus = $3\,000\,000 / 8 = 375\,000$ Kč
  - o sedadla autobusu = $900\,000 / 3 = 300\,000$ Kč
- Roční odpisy autobusu jako celku:
  - o $3\,900\,000 / 8 = 487\,500$ Kč

Podle české účetní legislativy by účetní jednotka měla podstatně nižší odpisy než v případě IFRS, proto si bude vytvářet v letech 2010 – 2012 rezervy na opravu hmotného majetku ve výši 300 tis. ročně. Tyto rezervy následně použije na opravu v roce 2013.

Tabulka 13: Rozdíly v dopadu na VH podle české legislativy a IFRS

České účetní předpisy	2010	2011	2012	2013
Pořizovací cena autobusu	3 900 000			
Odpisy autobusu	487 500	487 500	487 500	487 500
Zůstatková cena autobusu	3 412 500	2 925 000	2 437 500	1 950 000
Tvorba rezervy	300 000	300 000	300 000	
Čerpání rezervy				-900 000
Náklady na opravu				680 000
Dopad na VH	-787 500	-787 500	-787 500	-267 500
IFRS	2010	2011	2012	2013
Pořizovací cena autobusu	3 000 000			
Odpisy autobusu	375 000	375 000	375 000	375 000
Zůstatková cena autobusu	2 625 000	2 250 000	1 875 000	1 500 000
Pořizovací cena sedadel	900 000			900 000
Odpisy sedadel	300 000	300 000	300 000	300 000
Zůstatková cena sedadel	600 000	300 000	0	600 000
Dopad na VH	-675 000	-675 000	-675 000	-675 000

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulek můžeme vidět, že oba způsoby určují jiný průběh vývoje nákladů, a tím pádem jiné dopady na výsledek hospodaření. V případě účtování rezervy a odpisů podle

českých účetních standardů jsou roční odpisy nižší, avšak vlivem tvorby rezervy je dopad na výsledek hospodaření větší než v případě IFRS. Vývoj nákladů, a tím pádem i dopad na výsledek hospodaření je v případě účtování podle IFRS stabilní, stále ve stejné výši. Naopak podle české legislativy můžeme vidět, že vývoj nákladů je stabilní pouze do doby čerpání rezervy, kdy je oproti předchozím rokům dopad na výsledek hospodaření nižší. Celkově v letech 2010 – 2012 by byl dopad na výsledek hospodaření menší v případě účtování podle IFRS, a to o 112 500 Kč. V roce 2013 by byl dopad menší v případě účtování podle české úpravy, a to o 407 500 Kč.

9.3 Zhodnocení vhodnosti navrhovaných rezerv

Pro společnost COMETT PLUS s. r. o. by navrhované rezervy neměly znamenat žádné větší komplikace. Jak je vidět výše, dochází v podstatě pouze k mírnému snížení výsledku hospodaření v letech 2009 - 2012. Výsledek hospodaření však není jediným aspektem, na který musí společnost brát ohled v případě rozhodování o vytvoření nové rezervy.

Pokud by ve společnosti nedošlo k žádným neočekávaným situacím, neměla by se vlivem navrhovaných rezerv dostat do žádných finančních problémů. Celková výše navrhovaných rezerv, tedy 2 400 tis. Kč, není pro společnost tak vysokou částkou, aby jí, dle mého názoru, mohla uškodit. Avšak i přes to jsou zde další hlediska, ovlivňující rozhodování společnosti o tvorbě rezerv. Jedním z nich samozřejmě již zmíněné depozování peněžních prostředků rezerv na samostatný účet v bance, které uvádí ekonomické oddělení společnosti jako hlavní důvod, proč se rozhodli již od roku 2009 nevytvářet žádné nové rezervy.

Jak již bylo zmíněno, společnosti se vlivem navrhovaných rezerv snižoval výsledek hospodaření, a to v letech 2009 – 2012. V roce 2013 došlo k jeho zvýšení. Zvýšení nastalo z toho důvodu, že v roce 2013 již nebyla vytvářena žádná nová rezerva a došlo pouze k čerpání a rozpuštění.

Co se týká daně z příjmů právnických osob, v letech 2009 – 2012 docházelo ke snižování daňové povinnosti vlivem vytváření navrhovaných rezerv. Pouze v roce 2013 došlo ke zvýšení daně z příjmů PO a to ze stejného důvodu, jaký byl zmíněn u výsledku hospodaření. Celkově za tyto roky však došlo ke snížení daňové povinnosti o 404 tis. Kč. Jak lze vidět, daňový základ je možné pomocí rezerv snížit.

Proces rozhodování o tom, zda rezervy vytvářeny, či nikoli, je velmi složitý a musí se brát ohled na veškeré faktory, které by mohli tvorbu rezerv ovlivňovat. Pokud by se podnik rozhodl pro tvorbu nových rezerv, bylo by důležité pečlivě zvážit jejich výši, aby nedocházelo k vytváření rezerv vyšších, než by bylo následně potřeba na opravu.

Pokud by účetní jednotka nevytvářela navrhované rezervy, avšak k opravám by došlo, mělo by to dopad na výsledek hospodaření pouze v letech jednotlivých oprav. Tento dopad by byl následující:

Oprava budovy v roce 2012 – snížení výsledku hospodaření z provozní činnosti o 1 420 tis. Kč, snížení daně z příjmů PO za běžnou činnost o 270 tis. Kč na 2018 tis. Kč.

Oprava autobusu v roce 2013 by zapříčinila snížení výsledku hospodaření z provozní činnosti o 680 tis. Kč a snížení daně z příjmů PO za běžnou činnost o 129 tis. Kč na 1181 tis. Kč.

Následující tabulka zobrazuje výsledky, pokud by společnost vytvářela navrhované rezervy, pokud by nevytvářela rezervy, ale provedla navrhované opravy a pokud by nevytvářela rezervy ani neprovedla opravy.

Tabulka 14: Přehled výsledků vlivu rezerv na VH a daně z příjmů v jednotlivých letech v tis. Kč

Přehled výsledků	2009	2010	2011	2012	2013
VH za účetní období - původní	10785	42602	27802	8218	6198
VH za účetní období - tvorba rezerv	10385	41954	27154	8040	6376
VH za účetní období - opravy bez tvorby rezerv	10785	42602	27802	7068	5647
Daň z příjmů PO z běžné činnosti - původní	766	2930	5146	2288	1310
Daň z příjmů PO z běžné činnosti - tvorba rezerv	666	2778	4994	2246	1352
Daň z příjmů PO z běžné činnosti - opravy bez tvorby rezerv	766	2930	5146	2018	1181

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že v případě, že by opravdu muselo dojít k opravám, avšak nebyly by na ně vytvářeny rezervy, došlo by k významnému snížení výsledku hospodaření v letech 2012 a 2013. Proto by podle mého názoru bylo na místě, aby společnost vytvářela rezervy v případě, že očekává opravy hmotného majetku ve větším rozsahu. V případě vytváření rezerv se sice také snižuje výsledek hospodaření společnosti, avšak dochází vždy k menšímu snížení a rozložení do jednotlivých let.

10 Závěr

Bakalářská práce se věnuje oblasti rezerv, která je poměrně rozsáhlá jak v účetní tak daňové problematice. Cílem bakalářské práce bylo podrobně objasnit problematiku rezerv z účetního i daňového hlediska a analyzovat a zhodnotit rezervy ve vybrané účetní jednotce. Tento cíl byl naplněn v teoretické a praktické části bakalářské práce.

Teoretická část bakalářské práce nejprve vymezuje právní úpravu rezerv, dále vysvětluje jednotlivé druhy rezerv, jejich účtování, oceňování a způsob vykazování ve finančních výkazech podle českých právních předpisů a mezinárodních účetních standardů. Teoretická část také obsahuje názorná schémata pro lepší představu o tom, jak jsou rezervy vykazovány a jaký mají dopad na výsledek hospodaření účetních jednotek.

Rezervy jsou účetním nástrojem, který umožňuje dodržení základních účetních zásad, a to především zásadu opatrnosti. Slouží k úhradě dluhů, které společnost ví, že budou muset být v budoucnu zaplacený. Rezervy jsou rozděleny do dvou velkých skupin, a to účetní rezervy a daňové rezervy.

Praktická část se zaměřuje na společnost COMETT PLUS s. r. o. Oblast rezerv je pro společnost podstatným okruhem, o kterém by se měla rozhodovat v případě, že očekávají budoucí závazky. V rámci této části je nastíněno, jak ve skutečnosti vykazuje společnost rezervy a také na jaké konkrétní závazky společnost rezervy použila.

Praktická část se zaměřuje především na rezervy na opravu hmotného majetku, a to z důvodu, že společnost za dobu svého působení nevytvářela ani nevytváří jiné rezervy. Proto se také návrhy rezerv pro společnost týkají rezerv na opravu hmotného majetku.

Z této části vyplývá, že společnost může pomocí tvorby, čerpání a rozpuštění rezerv ovlivňovat výši výsledku hospodaření, daňového základu a také samotné daně z příjmů právnických osob. Jak je vidět již z kapitoly zhodnocení vhodnosti navrhovaných rezerv, v případě tvorby navrhovaných rezerv by došlo v jednotlivých letech ve společnosti ke snižování výsledku hospodaření. I přes to by však podle výpočtů by tvorba navrhovaných rezerv nijak zvlášť neovlivnila okamžitou likviditu společnosti ani ostatní zkoumané finanční ukazatele. Pokud by však nedošlo k tvorbě rezerv a nastala by situace, kdy by společnost musela v jednom roce vynaložit náklady na opravy hmotného majetku, došlo by již k většímu snížení výsledku hospodaření.

Podle mého názoru, po analýze finanční situace společnosti, jejích rezerv a návrhů nových rezerv si myslím, že společnost by měla vytvářet rezervy v případě, kdy očekává, nebo plánuje v budoucnu opravy hmotného majetku významného rozsahu. Co se týká mnou navrhovaných rezerv, došla jsem k závěru, že společnost by neměla mít problém s financováním neplánovaných oprav tohoto rozsahu i kdyby nevytvářela rezervy. Avšak likvidita společnosti kolísá na nízké hranici, z tohoto důvodu bych tedy vytváření rezerv na budoucí plánované opravy doporučovala.

Pokud se na tvorbu rezerv podívám z hlediska daní, znamenala by tvorba pro společnost snížení daňové povinnosti vůči státu. Tvorba rezerv by tedy z hlediska daní byla výhodná. Docházelo by ke snížení daňové povinnosti v letech 2009 – 2012. Pokud by společnost nevytvářela rezervy, ale opravy by nastaly, bylo by to pro ni daňově výhodné v letech jednotlivých oprav, tedy 2012 a 2013.

Jedna kapitola praktické části je věnována odlišnosti ve vykazování rezerv podle české účetní legislativy a podle mezinárodních standardů IFRS. Podle mezinárodní úpravy nelze vytvářet rezervy na opravu hmotného majetku. Také ukládá povinnost odepisovat dlouhodobý majetek metodou komponentního odpisování. Pokud by tedy společnost účtovala podle IFRS, měla by celkové odpisy v dostatečné výši, aby mohla financovat opravy komponenty, případně zakoupit novou komponentu po jejím celkovém odepsání. Podle české legislativy by odpisy musely být doplněny ještě o rezervu na opravu hmotného majetku, ze které by se oprava následně financovala. Velikost odpisů v jednotlivých letech se v ukázkovém praktickém příkladu lišila o 187 500 Kč. Také celkový dopad na výsledek hospodaření by byl odlišný, v případě IFRS by byl dopad konstantní ve výši -675 000 Kč. V případě účtování podle české legislativy by tento dopad byl nejprve větší, a to -787 500, avšak v roce čerpání rezervy by byl dopad podstatně menší než podle IFRS, a to -267 500 Kč.

Avšak stále je nutné se soustředit na opodstatněnost rezerv, a jejich co nejpřesnější ocenění. Přemrštěná tvorba rezerv by mohla mít za následek finanční tíseň podniku. Z bakalářské práce vyplývá, že v případě rezerv by měl podnik postupovat s jistou opatrností a pečlivostí.

11 Summary

The bachelor thesis deals with reserves, specifically with accounting and tax methods. The aim of the thesis is to analyse reserves and to evaluate accounting and recording of reserves in the selected entity.

The bachelor thesis provides a comprehensive perspective on issue of reserves. It includes reserves according to the Czech accounting legislation and also their definition according to the international accounting standards IFRS.

The first part of the thesis focuses on theoretical definitions of reserves, legislative regulation of reserves, accounting and recording. Basic principles of accounting which mostly affect the creation of reserves are also mentioned, especially the principle of caution.

The second part of the thesis is practical and is based on the knowledge gained from the theoretical part. We can find there for example characteristics of accounting and recording of reserves in the selected entity. The text is supplemented with practical examples for better understanding of the issue.

Key words

Reserves, accounting, tax, legislation, recording of reserves, principle of caution

12 Seznam literatury

- [1] Dvořáková, D. (2009). *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Brno: Computer Press.
- [2] Chalupa, J., Kadlec, J., Pilátová, J., Procházková, D., Sedlák, R., Skálová, J. & Vlach, P. (2014). *Abeceda účetnictví pro podnikatele*. 12. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG
- [3] Jílek, J., Svobodová, J. (2012). *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) 2012*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing.
- [4] Líbal, T. (2012). *Účetnictví – principy a techniky*. 2. vydání. Praha: INSTITUT CERTIFIKACE ÚČETNÍCH.
- [5] Marková, H. (2014). *Daňové zákony: Úplná znění platná k 1. 1. 2014*. Praha: GRADA Publishing.
- [6] Pelc, V. (2008). *Daňové rezervy*. Praha: Linde Praha.
- [7] Randáková, M. & kol. (2007). *Finanční účetnictví pro podnikatele v příkladech*. 1. vydání. Praha: Oeconomica.
- [8] Ryneš, P. (2014). *Podvojný účetnictví a účetní závěrka*. 14. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG.
- [9] Sládková, E., Mrkvička, J., Šrámková, A. (2009). *Finanční účetnictví a výkaznictví*. 1. vydání. Praha: ASPI.
- [10] Šrámková, A., Janoušková, M., Vojáčková, H. (2009). *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví: Praktické aplikace*. Aktualizované vydání pro účetní období 2009 – 2010. Praha: INSTITUT CERTIFIKACE ÚČETNÍCH.
- [11] Vašek, L. & kol. (2012). *Finanční účetnictví a výkaznictví*. 1. vydání. Praha: INSTITUT CERTIFIKACE ÚČETNÍCH.
- [12] Mirza, A., Holt, G., Orrel, M. & kol. (2010). *International financial reporting standards (IFRS) Workbook and Guide*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- [13] Bobek, M. (2012). Účetní rezervy podle ČÚS a IAS/IFRS včetně empirické studie vykazování. *Český finanční a účetní časopis, roč. 7 (č. 2)*, s. 66 – 92. Dostupné z: <http://www.vse.cz/cfuc/314>

- [14] Vodáková, J. (2010). *Rezervy, podmíněné závazky a podmíněná aktiva*. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9730v12607-rezervy-podminene-zavazky-a-podminena-aktiva/>
- [15] Česká republika (2014). České účetní standardy pro podnikatele 004 – Rezervy
- [16] Česká republika (2008). IFRS Mezinárodní účetní standard IAS 37 – Rezervy, podmíněné závazky a podmíněná aktiva
- [17] Česká republika (2002). Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
- [18] Česká republika (1992). Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- [19] Česká republika (1991). Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- [20] Česká republika (1992). Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- [21] Česká republika (2008). IFRS Mezinárodní účetní standard IAS 16 – Pozemky, budovy a zařízení

Seznam tabulek a schémat

Seznam tabulek

Tabulka 1: Maximální doba tvorby rezervy na opravu hmotného majetku	8
Tabulka 2: Příklad 1	15
Tabulka 3: Zjednodušený výkaz zisku a ztráty podniku COMETT PLUS v jednotlivých letech v tis. Kč.....	31
Tabulka 4: Zjednodušená rozvaha podniku COMETT PLUS v jednotlivých letech v tis. Kč	32
Tabulka 5: Přehled rezerv v jednotlivých letech	35
Tabulka 6: Tvorba navrhované rezervy na opravu budovy.....	37
Tabulka 7: Tvorba navrhované rezervy na opravu autobusu	38
Tabulka 8: Nový výkaz zisku a ztráty pro rok 2009	42
Tabulka 9: Nový výkaz zisku a ztráty pro rok 2010	44
Tabulka 10: Nový výkaz zisku a ztráty pro rok 2011	45
Tabulka 11: Nový výkaz zisku a ztráty pro rok 2012	47
Tabulka 12: Nový výkaz zisku a ztráty pro rok 2013	49
Tabulka 13: Rozdíly v dopadu na VH podle české legislativy a IFRS	52
Tabulka 14: Přehled výsledků vlivu rezerv na VH a daně z příjmů v jednotlivých letech v tis. Kč	54

Seznam schémat

Schéma 1: Tvorba a rozpuštění rezerv podle zvláštních právních předpisů a ostatních rezerv:.....	13
Schéma 2: Tvorba rezervy na daň z příjmů.....	14
Schéma 3: Tvorba rezervy a dopad na výsledek hospodaření	18
Schéma 4: Dopad rezerv na výsledek hospodaření	19